

TURAI HIRLAP

KÖZÉLETI HAVILAP

1993. DECEMBER (Karácsony hava)

AGNOLO BRONZINO (XVI. sz.) A pásztorok hódolása

BETLEHEMI KIRÁLYOK

Adjonisten, Jézusunk, Jézusunk!
Három király mi vagyunk.

Lángos csillag állt felettünk,
gyalog jöttünk, mert siettünk,
kis juhocska mondta - biztos
itt lakik a Jézus Krisztus.

Menyhárt király a nevem.
Segíts, édes Istenem!

Istenfia, jónapot, jónapot!
Nem vagyunk mi vén papok.

Úgy hallottuk, megszületél,
szegények királya lettél.
Benéztünk hát kicsit hozzád,
Üdvösségünk, égi ország!

Gáspár volnék, afféle
földi király személye.

Adjonisten, Megváltó, Megváltó!
Jöttünk meleg országhól.

Főtt kolbászunk mind elfogyott,
fényes csizmánk is megrogyott,
hoztunk aranyat hat marékkal,
tömjtént egész vasfazékkal.

Én vagyok a Boldizsár,
aki szerencseny király.

Irul-pirul Mária, Mária,
boldogságos kis mama.

Hulló könnye záporán át
alig látja Jézuskáját.
A sok pásztor mind muzsikál.
Meg is kéne szoptatni már.
Kedves három királyok,
jóéjszakát kívánok!

József Attila

LAPUNK TARTALMÁBÓL

Miért várom a karácsonyt? - A turai gyerekek írásai és rajzai Karácsonyról

Beszámoló a Művelődési Ház és a Községi Könyvtár tevékenységéről - Riport a polgármesterrel

Mi legyen a Kónya-tó melletti park neve?

A KÉPVISELŐ-TESTÜLET ÜLÉSEIRŐL

Soronkívüli ülésre került sor november 22-én 18 órakor, melynek két napirendi pontja volt:

1. Képzőművészeti alkotás elhelyezése a Szent János szobor mögé.
2. Autóbusz díjtételeinek módosítása.

Először a VOLÁNBUSZ Gödöllői Üzemgazdagságának előterjesztésével foglalkoztak a képviselők. (Az 1990. évi LXV. törvény 8. § (1) bekezdése értelmében a települési önkormányzat feladata a helyi tömegközlekedés

biztosítása.)

A turai helyi járatokat üzemeltető cég több oldalas felmérést küldött, és mellékelte az új tarifákat. Többek között így fogalmaztak: "1994. évre vonatkozóan az utazási igények további csökkenésével nem számolunk, de változtatlan menetrendet és teljesítményt figyelembe véve szükséges az átlagosan 18 %-os viteldíjszint emelés 1994. január 01-től."

Mivel csak ez az egy cég jöhet szóba jelenleg, ezért a testületnek csak egy döntési lehetősége maradt: elfogadni az új tarifákat, mert nem veszélyeztetheti a helyi tömegközlekedést.

A következő téma a Szent János sori parkba kerülő kerámia képzőművészeti alkotás kiválasztása volt - makett alapján. Pannonhalmi Zsuzsa három változatot készített: szökőkút, ivókút és pavilonos ivókút tervet.

Az Oktatási és Kulturális Bizottság november 16-i ülésén már megtárgyalta a benyújtott terveket és a harmadik változat megvalósítását támogatta.

A Képviselő-testület hosszas vita után elfogadta a pavilonos ivókút tervét, és megrendelte a képzőművésztől. Remélhetőleg a jövő nyáron már egy zsúrizott alkotással lesz gazdagabb községünk. A környezet parkosítására is készült terv, összhangban a képzőművészeti alkotásokkal.

November 29-én hétfőn 9 órakor kezdődött (a felújított Tanácsteremben) a testület munkaterv szerinti ülése, amelyre a polgármester a következő napirendi pontokat terjesztette elő:

1. Jelentés a Műszaki Ellátó Szervezet munkájáról
2. Beszámoló a Művelődési Ház tevékenységéről.
3. A községi Könyvtár helyzete.
4. Egyebek
  - a. A 30/1993. sz. határozat visszavonása
  - b. Telekvásárlási kerelem elbírálása
  - c. A polgármester 13. havi illetménye.
  - d. Az 1994. évi költségvetési irányelvek.

A napirend elfogadása előtt került sor Tura új, a község tereire, illetve az utak mellé elhelyezhető térképeinek bemutatására. A térképet Szungyi László mutatta be a testületnek és gyűjtötte össze a kiegészítő véleményeket.

Napirend előtt kért szót Kálna Tibor és az önkormányzat döntéselőkészítési hiányosságaira hívta fel a figyelmet. Sürgős szemléletváltásra van szükség a testület minden tagjának, hisz nem jóváhagyásokra van szükség, hanem felelősségteljes döntésekre. A hűzömberek elfáradtak, ugyanakkor néhány képviselő igen passzív volt az elmúlt években, valószínűleg pihenten fognak indulni a következő választáson...

Az első napirendi pont a MESZ munkájának értékelése volt. Sára András, a szervezet vezetőjének szóbeli kiegészítése után az volt az általános vélemény, hogy bár néhány kritika érte a MESZ-t, erején felül teljesített. A beruházásokban való igen nagy részvétele néha háttérbe szorította az esetleges karbantartási munkákat. Erre a későbbiek folyamán jobban oda kell figyelniük. (A Művelődési Ház felújítása az előirányoztnál jóval többbe került, ezért arról részletes költségelszámolást igényel a testület a februári zárszámadásra.)

Elismerésben részesültek - nemcsak a testulettől - azért, mert az elmúlt hetek hazavazásai idején igen aktívan tevékenykedtek a hőiltakartásban.

A Művelődési Ház kiscsoportjainak munkájáról szóló beszámoló (3. oldalon olvasható) igen részletes, ezzel kapcsolatban kevés kérdést kapott Kis András. A kérdések elsősorban a Falumúzeum hovatartozására vonatkoztak. A múzeum jogilag önkormányzati tulajdon, de a felajánlott gyűjtemény állami felügyelet alá esik, a szakmai ellenőrzés az aszódai múzeum feladata.

Értekes könyvanyag, hangszerek voltak valamikor a Művelődési Házban, amelyek eltűntek, felkutatásuk sok nehézségbe ütközik. A községben számos értekes, múzeumba való tárgy van magánkézben. Jó lenne ezeket feltérképezni, a tárgyakról legalább másolatot, illetve fényképet készíteni. Szóba került az is, hogy filmek, fotók, sőt fotóalbumok is vannak magántulajdonban, amelyek a község pénzén készültek valamikor. Persze ezt igen nehéz bizonyítani és figyelembe kell venni a szerzői jogot is, nem beszélve a megőrzésről.

A könyvtárról készült beszámoló (4. oldal) is igen jónak tartotta az Oktatási és Kulturális Bizottság elnöke. Főnagytól arra kért választ, hogy az új kézikönyvekre, szótárakra, kötelező olvasmányokra mekkora összeget kell tervezni a jövő évi költségvetésben? Ez hatvan ezer forint többletkiadást jelent Főnagynak emondta azt is, hogy a későbbiek folyamán megoldást kell keresni a helytörténeti dokumentumok őrzésére is, és be kell vezetni a számítógépes nyilvántartást.

A Tűzer utcai lakosok számára igen ismerős téma következett: az utcájukban lévő játszótérnek kijelölt telek sorsa. Ezzel a területtel tíz évvel ezelőtt még a MTV HÉT műsora is foglalkozott, amikor eladták teleknek. Most is ilyen kérvény került a testület elé, megtámogatva egy közvéleménykutatást igazoló aláírásgyűjtemenyyel 44 fő javasolta építési telekként való értékesítését, 16 fő pedig továbbra is játszótér minőségében kérte fenntartani.

A testületben is megoszlottak a vélemények. A Településfejlesztési Bizottság eladásra javasolta, míg az Oktatási és Kulturális Bizottság a játszótér, illetve park mellett érvelt. Az utóbbi került elfogadásra, s reméljük néhány éven belül el fog készülni a "játszó-park".

A Hévíz úton benzinkutat építő BARREL BT területvásárlási igénnyel fordult a testülethez. Meg szeretné vásárolni azt a területet, amelyre a benzinkutat építi. Az október 29-én hozott, 99/1993. sz. határozat egyértelműen rögzíti, hogy a képviselő-testület területet eladni nem kíván, ezért csak a berbeadás jöhet szóba. (A Polgármesteri Hivatallal kötött bérleti szerződés 20 évre szól.)

Az iskolában a tervezettnél kevesebb bért használtak fel, így bruttó 955 eFt bérmaradvány keletkezett. A testület tudomásul vette az összeg differenciált kifizetését.

Ezt követően szociális ügyekkel kapcsolatos fellebezésekben döntött a testület, majd a gyermekek karácsonyi megajándékozására szavazott meg pénzösszeget (iskolában 300 Ft/gyermek, óvodában 200 Ft/gyermek, a bolcsóde pedig 5000 Ft-ot kapott).

Az ülés 18 óra előtt néhány perccel fejeződött be. A képviselők többsége a Művelődési Házba ment ezután, ahol meghallgatta Gál Ferenc előadását az iskolaszékről.

K.J.

ANYAKÖNYVI ADATOK

1993. november havi

Születés

Buzás Klaudia	(1993. 09. 28.)
Farkas Lucia	(1993. 09. 22.)
Farkas Viola	(1993. 10. 04.)
Gódor Dóra	(1993. 09. 18.)
Kállai Richárd	(1993. 09. 30.)
Kátai Erik	(1993. 11. 12.)
Kátai Richárd	(1993. 11. 12.)
Lingurán Márk	(1993. 09. 22.)
Péli Nikolett Dorina	(1993. 09. 30.)
Sóti Zsolt	(1993. 09. 30.)
Vidák Gábor	(1993. 09. 25.)

Házasságkötés

Kis József - Pintér Rozália
Radics Zsolt - Buzás Brigitta

Halálozás

Benke Gábor (67 éves)	Tura, Alsóerdősor 43.
Dolányi Ágoston (68 éves)	Tura, Zsámboki út 15.
Kiss Sándor (58 éves)	Tura, Iskola ut 4.
Körösi István (85 éves)	Tura, Szent I. út 62.
Lévai Mihályné sz.: Király Rozália (88 éves)	Tura, Vasút út 6.
Mészáros Tibor Sándorné sz.: Bata Mária (63 éves)	Tura, Dobó út 17.
Nagy Mihály (82 éves)	Tura, Kossuth L. út 34.
Pusztai József (52 éves)	Tura, Rákóczi út 105.
Szénási Józsefné sz.: Kuti Mária (79 éves)	Tura, Szele A. út 13.
Torda Lászlóné sz.: Kókai Ilona (75 éves)	Tura, Szent I. út 62.
Tóth Máté József (46 éves)	Tura, Ibolya út 1/a.
Tóth-Miklós Mihály (62 éves)	Tura, Petőfi tér 15.

AZ ÖNKORMÁNYZATI KÉPVISELŐ-TESTÜLET KÖVETKEZŐ ÜLÉSE

1993. december 20-án (hétfőn) 9 órakor lesz

Napirend:

1. A képviselő-testület és a bizottságok ez évi munkájának értékelése.
2. Az 1994. évi munkaterv tárgyalása.
3. Tájékoztató az 1994. évi választási előkészületekről.

A MŰVELŐDÉSI HÁZ 1993. ÉVI TEVÉKENYSÉGÉRŐL

A Művelődési Házban ez év február végén kezdődtek el az átépítési munkák. Elkészült a nagyterem felújítása, a fűtés átalakítása, a férfi és női öltöző korszerűsítése, az öltözőkhöz tartozó mellékhelyiségek és az épület külső festése.

Folyamatban van a színpad és az erkély felújítása, az udvar kialakítása. Jövőre, ha az anyagi lehetőségek engedik, meg kell építeni az udvaron a tervezett szabadtéri színpadot is.

Az átépítési munkák nem akadályozták a kiscsoportok próbáit és a leg-szükségesebb rendezvényeket is sikerült lebonyolítani.

A kiscsoportok ez év november közepéig végzett munkájának ismertetése:

1. Nyugdijasok klubja

Vezetője: Kuti Gábor, helyettese: Pecze Ferencné

A klubnak 147 tagja van, a tagdíj 100 Ft/év.

Ez évben 16 rendezvényen vettek részt saját, illetve más klubok rendezésében. Szerdán délutánonként klubnapokat tartanak, amelyeket beszélgetéssel, kézimunkával, régi hagyományok felelevenítésével töltenek. (pl. kukoricatörés, tollfosztás, "dómánykötés", stb.)

Február 14-én tartották meg a műsorral egybekötött farsangi Batus-bájlukát, amelyre meghívták a szentendrei nyugdíjas klub tagjait vendégként. Március 25-én a váci pedagógus klub tagjai voltak a vendégeik, akiknek bemutatták a turai hírműveket, a Falumúzeumot.

Május elsején Mátysföldön vettek részt az ottani majálison, huszadikán szentendrei találkozón voltak. Május 29-én a megyei nyugdíjas klubok találkozóján, Nagykövácsiban szerepeltek.

Június 25-én volt a Nemzetközi Nyugdijas találkozó, melynek a helyi szervezői és vendéglátói voltak. Június 26-án a hatvani Expo kulturális rendezvényen, 27-én a turai Juniálison és augusztus 20-án a turai Szent István napi ünnepségen is sikeres műsori adtak. Októberben két klubot láttak vendégül, akiknek bemutatták Tura nevezetességeit.

Említést érdemelnek kirándulásai: júniusban Pécsen, szeptemberben Egerben voltak. Költségeiket részben saját, részben a Lakítelki Alapítványtól kapott 30 eFt fedezte.

A klub versmondói - Győri Istvánné és Lukács Józsefné - nagy sikerrel szerepeltek különböző rendezvényeken, versenyeken. A klubon belül működik 25 fővel a Népdalkör, melynek vezetője Kuti Mihályné; Teri néni. A klub elteréről a Turai Hírlapban Győri Istvánné, Lukács Józsefné és Köles Istvánné írt cikket.

A klub tevékenysége sikeres, rendezvényeik kielégítik a résztvevők igényeit.

2. Kovács László "Kékszivárvány" Népdalkör

Vezetője: Sára Ferenc

A létszám: 20 fő törzsgárda, 10-15 fő fiatal, mely az utánpótlást segíti elő. Ezzel kapcsolatban meg kell említeni, hogy az utánpótlás megoldása nehéz feladat. Sajnos, a fiatalok nem igénylik az ilyen nemes tevékenységet. Az együttes - a gondok ellenére - kiválóan teljesítette feladatait.

Szervezői voltak a hagyományos Batus-bálnak, a Juniálison pedig fergeteges sikert értek el. Itt köszöntötték a 85 éves Tellér Jánosné, "Panka mamát", aki az ötvenes évektől készítette napjainkig a Művelődési Ház együttesének ruháit. Részt vettek a hatvani Expo kulturális rendezvényeink és a turai Szent István napi ünnepségen is. Mindkettőn nagy sikert arattak. Tőalmáson, a szüreti bálon színvonalas műsorral szerepeltek.

Jelenleg új műsorokkal készülnek 1994. évi fellépéseikre. A Batus-bál és a Juniális mellett kiemelkedő fontosságú lesz az együttes életében a tervezett erdélyi szereplés. A Művelődési Ház támogatja részvételüket a csik-somlyói "Ezer székelly leány találkozón".

A sok gyakorlás és munka több szereplési lehetőség biztosítását érdemelné, ezért jövőre szeretnénk gyarapítani a fellépések számát országhatárainkon belül és kívül. Így jobban megismerhetik az együttest, és rajtuk keresztül a község népművészeti értékeit, hagyományait. Elismerés illet az együttest és vezetőjét.

3. Nép Játék és néptánc szakkör

Vezetője: Dolányi Anna

Óvodások: 15 fő, alsótagezatosok: 12 fő, nagycsoport: 15 fő. A csoportok a korosztályuknak megfelelő játékokat, táncleírásokat, táncokat tanulnak.

Idén a hagyományos Batus-bálon, a nyugdíjasok találkozóján, a Juniálison, a margitszigeti gyermeknap rendezvényen, a tápiószecsői "Falunapon" szerepeltek nagy sikerrel.

A legkisebekkel való foglalkozás igen sok gonddal, nehézséggel jár. A három csoport foglalkoztatása egy oktatónak igen nagy leterheltséget jelent.

Ezért is érthető, hogy Dolányi Anna ősztől csak a kiscsoport vezetését vállalta. Történtek próbálkozások újabb szakkörvezető bevonására, de ez nem járt sikerrel.

Sajnos, kevés az olyan lelkiismeretes szakember, mint Dolányi Anna, aki fáradságot nem ismerve végezte és végzi a munkáját a kiscsoporttal most is. Köszönet érte!

4. Ifjúsági Hittanosok

Vezetőjük: Barczai Zsolt Létszám: 40 fő

Hetente egy alkalommal tartanak foglalkozást, (általában a templomban) de ha községi rendezvényre készítenek műsort, akkor a Művelődési Házban tartják a próbáikat.

Január 29-én és február 12-én a "Vidám Téli Esték" műsorának megszervezését és vezetését végezték nagy sikerrel. Húsvét előtt ifjúsági passiót adtak elő a templomban. Májusban kezdték el a felkészülést a jótékonyági koncertre.

Május 1-én szervezték hagyományos kerékpártúrájukat; ezúttal Domony-völgybe. Szerepeltek a Szent István napi ünnepségen.

Októberben kezdték a felkészülést az idei "Vidám Téli Estékre", amely november 26-án kezdő III. sorozatát. Következő nagyobb rendezvényük december 26-án lesz, címe "Századok Karácsonya".

A fiatalok ez évben is bizonyították tenniakarásukat, több ünnepi műsorban szerepeltek nagy sikerrel. Köszönet és elismerés a csoport tagjainak és vezetőjüknek!

5. Színjátszó Csoport

Vezető: Diligens Károlyné

Létszámuk: 10 fő. Foglalkozásaikat, próbáikat minden pénteken este tartják.

Az együttes október elején alakult a Művelődési Ház keretein belül az Iskolai Színjátszó Csoportból. Úgy tervezik, hogy "kinőve a mesékből, igazi színdarabot" állítanak színpadra.

Ehhez - úgy gondolom -, minden feltétel adott, hisz a Művelődési Ház színpada, öltözője már kész. Felmerülő egyéb igényeket, az anyagi lehetőségeinken belül, igyekszünk kielégíteni.

A legfontosabb feltétel, a színjátszók lelkesedése, tehetsége is megvan. A csoport elődje, az Iskolai Színjátszó Csoport bizonyított már, az idén több alkalommal előadták a "Négyszögletű kerek erdő"-t. Sok sikert kívánunk további munkájukhoz!

6. Balesi Csoport

Vezető: Németh Marianna

Két csoport indult októberben, 10 illetve 7 fővel. Foglalkozásaikat minden hétfőn délután tartják. Céljuk, hogy azok a gyerekek, akik a művészeti mozgási igényük, lehetőséget kapjanak a próbákra és a fellépésekre. Remélem, hogy egyre többen jelentkeznek majd a csoportba, új színnel gazdagítva a község kulturális életét.

7. Gyermek gyógytestnevelés

Vezetője: Kiss Ernőné

Hetente egy alkalommal két csoportban folyik a játékos lúdtalp-, és tartásjavító torna 15-15 fővel, immár az iskola tornatermében.

Sajnálatos tény, hogy a lúdtalp hazánkban már szinte népbetegségnek számít. Statisztikai adatok bizonyítják, hogy egyre nő a hanyag tartású és gerincferdüléssel gyermekek száma. A megfelelő tartó izmok erősítésével mindkét betegség megelőzhető, illetve javítható vagy gyógyítható. Jelen pillanatban a játékos foglalkozások a megelőzést (prevenciót) szolgálják.

Tapasztalható ennek a kezdeményezésnek kedvező fogadtatása, hisz a leírt probléma túlnó az egészségügy keretein. (Az új közoktatási törvény kötelező teszi a gyógytestnevelés bevezetését.)

Remélem az elkövetkező években csökken az ily módon beteg gyermekek száma, mert észrevehető lesz a szakszerű megelőzés.

8. Egyéb

DISCO

Minden szombaton működött március elejéig, de az átalakítások miatt márciustól szünetel. Valószínű, hogy decembertől ismételtelen beindul.

VIDEO FILMKLUB

Jelenleg kialakítás alatt áll a helyiség. Terveink szerint Benke István vezetésével az érdeklődő fiatalok megismerkedhetnek a videózással és közreműködhetnek a község eseményeinek megörökítésében.

A klub indításának feltétele egy új video-kamera vásárlása, valamint szükséges egy nagyméretű páncélszekrény, amely biztosítaná az új és a régi (jelenleg Benke István lakásán tárolt) felvételek biztonságos tárolását.

FOTO-SZAKKÖR

A Művelődési Ház ad helyet az iskolai foto-szakkörnek, mert az iskola nem rendelkezik foto-laboratóriummal. Szakkörvezető: Takács Pál.

Fontosabb kulturális rendezvények:

Január - február: társastánc tanfolyam

Január 2. "Vidám Téli Esték"

Január 15. Népfőiskola a Vigyázó Kör szervezésében
Meghívott ea.: Sára Sándor, filmrendező

Január 29. "Vidám Téli Esték"

Február 6. Amerikai és kanadai gyermekekből álló "debreceni Szivárvány együttes" műsora Hagyományörző Csoport szervezésében.

Február 12. "Vidám Téli Esték"

Február 14. A Nyugdíjas Klub Batyus-bálja

Február 19. Népfőiskola a Vigyázó Kör szervezésében
Meghívott ea.: Tóth János, múzeumigazgató

Február 20. A hagyományos Batyus-bál a Kovács László "Kékszivárvány" együttes szervezésében.

Február 22. Az iskolások farsangi bálja

Március 15. Nemzeti ünnep

Március 30. Népfőiskola a Vigyázó Kör szervezésében
Meghívott ea.: Jim Riddle, amerikai farmer

Május 7. Népfőiskola a Vigyázó Kör szervezésében
Meghívott ea.: Dr. Köles József belgyógyász és
Dr. Pásztor Annamária bőrgyógyász

Május 21. Irodalmi est

Június 6. Óvodai évzáró ünnepség

Június 11. Irodalmi est

Június 27. Junius (III. Turai Szabadságnapok) a Vigyázó Kör szervezésében

Augusztus 16. Cigánybál

Augusztus 20. Szent István napi ünnepség

Október 1. Idősek világnapja

Október 23. Nemzeti ünnep

Köszönet az önkormányzatnak a Művelődési Ház felújítására fordított, a tervezettnél jóval nagyobb támogatásért. További anyagi támogatás szükséges az udvari szabadtéri színpad elkészítéséhez, a páncélszekrény, a video-kamera és vetítő megvásárlásához. Cserére szorulnak a Művelődési Házban lévő székek is.

A falu lakosságának nagyobb elismerését érdemelnék a kultúra bármely területén kiemelkedően munkálkodó csoportok, egyének, vezetők, ami hitük megtartásához, új kezdeményezések létrejöttéhez elengedhetetlenül fontos.

Tura, 1993. november 22.

Kis András
közművelődési előadó

A KÖNYVTÁR MUNKÁJÁRÓL

A könyvtárnak, mint alapvető közművelődési intézménynek elsődleges feladata az olvasók és könyvtárlátogatók igényeinek kielégítése.

Alapterületünk 160 m². Szolgáltatásaink körében a fő vonalat a helybeni könyvtárhasználat, a könyvkölcsönzés és a tájékoztatás képezi.

Könyvbeszerzési keretünk elegendőnek bizonyult az állomány szintentartására. Most azonban jó lenne a könyvbeszerzési keretet megemelni, mert az alapvető kézikönyvek beszerzéséről nem lehet lemondani, hiszen egyre nő az igény, hogy korszerű ismereteket tartalmazó, tájékoztatásra jól használható, objektív szellemben szerkesztett dokumentumok hozzáférhetőek legyenek.

A szolgáltatásaink körében folyóiratkölcsönzéssel, 5 Ft/db/nap, és videokazetta kölcsönzéssel, 100 Ft/db/nap állunk a lakosság rendelkezésére.

A könyvtári állomány főbb adatai:

	1992. november 15.	1993. november 15.
Gyermek beír. olv.	193	198
Felnőtt	312	308
Gyapodás:	229 db	295 db
Átlagár:	262 Ft/db	314 Ft/db

az Állomány 1993. október 31-én:

Könyv:	25.667 db	1.339.824 Ft
Hanglezet:	336 db	25.005,20 Ft
Diafilm:	162 db	3.153,60 Ft
Videofilm:	31 db	39.123 Ft

Olvasói létszámunk a felnőtt részlegben évek óta stagnál. Ugyanakkor a rendszeres olvasók közül a középiskolásoknak és a felsőoktatásban tanulóknak rendkívül fontos a könyvtár, hiszen munkájukhoz nagyon sok irodalmat csak itt találnak meg.

A gyermekkönyvtár olvasói létszáma 1991-ben hirtelen lecsökkent. Ennek oka lehet iskolai könyvtár mint lehetőség éppúgy, mint az audiovizuális eszközök elterjedése, és az olvasás leértékelődése. Már a kötelező irodalmat is csak videofilmeken hajlandók végignézni. Mivel az iskolai könyvtár helyben van, a kb. 400 felsőtagozatos közül 22!! a beiratkozott olvasó.

A helybeni könyvtárhasználat már sokkal kedvezőbb képet mutat, hiszen a könyvtári gyakorlatokat, a könyvtárhoz kötődő házi feladatokat nagy részben itt végzik el a gyerekek.

Ebben az évben 30 csoportos foglalkozás volt a könyvtárban.

Ebből klubszerű összefogás: 9

könyvtári óra: 21 a következő felosztás szerint:

óvodai "mesevonat" 5
könyvtárismeret 8
tanóra 5
napközis foglalk. 3

Ezekre a "rendhagyó" órákra a témának megfelelő irodalom és a könyvtári segédletek biztosításával készülök.

Technikai felszereltségünk jó. Van színes televízió, Hi-Fi tornyunk, C 64-es számítógépünk. Az előző kettőt rendszeresen használjuk is, de a számítógép nincs kihasználva.

Helytörténeti gyűjteményünk Turáról nagyon hiányos. A Múzeumi füzetek c. kiadványok mind megvannak és megtalálható egy pár Turáról szóló kiadvány is. Átfogó dokumentum híján csak ezekkel tudunk olvasóink rendelkezésére állni.

1991. májusától kronológiai sorrendben gyűjtöm a megyei lapban megjelent turai vonatkozású írásokat. A sajtófigyelőtől pedig megkértem az országos lapokban megjelenő írások listáját. Remélem, hogy egy készülő monográfiához is felhasználható lesz a jövőben.

Állományfeltárásunkban a lemaradás jelentős. Szükséges volna a katalógus teljes revíziója 1983-ig.

A könyvtári munka minőségét javítani tudná egy számítógépes adatfeldolgozás, s a teljes adminisztráció számítógépes kezelése. Ha sikerülne megvalósítani, naprakész nyilvántartásunk lenne.

Az állományvédelem területén a könyvek rongálását szinte minimális szintre sikerült szorítani. A könyvkölcsönzők nagyon vigyáznak a kivitt dokumentumokra. Nem ilyen jó a helyzet a kinnmaradt könyvek visszaszerzésében. A felnőtt részlegben 1985-1991-ig összegyűlt 172 olvasóból két felosztásra csak 33 rendezte tartozását!

A munkakörülmények az elmúlt két évben sokat javultak. A fűtés korszerűsítése nyomán márcsak rossz álmom az 5-11 Co-ban való "fagyoskodás". A víz bevezetésével pedig évtizedes problémánk oldódott meg, mert előtte még kézmosási lehetőségünk sem volt.

A könyvtár egyszemélyes intézmény. Megoldást kellene találni a könyvtáros helyettesítésére.

Összességében a könyvtár helyzete jó. Mikor a különböző könyvtári lapok, a sajtó arról számol be, hogy pénzügyi hiányra hivatkozva közművelődési intézmények sorát szüntetik meg, akkor értékeljük igazán, hogy működési feltételeink biztosítottak, ajtónk nyitva állhat a lakosság előtt.

Mert "... a könyvtárnál semmi sincs, ami a hazai közműveltség és tudományosság előmozdítására a tanintézeteken kívül többet tehetne".

(Ferenczi Zoltán)

Tura, 1993. november 18.

Fónagy Attiláné
könyvtáros

AZ ELMŰLT HÁROM ÉVRŐL KÉRDEZTÜK TÓTH ISTVÁN POLGÁRMESTERT

- Három évvel ezelőtt zajlott le falunkban az első igazán demokratikus választás, melynek Ön lett a győztese. Hogyan ítéli meg az elmúlt három évet? Sikerült-e megvalósítani kezdeti terveit? Véleménye szerint történt gyökeres változás, átalakulás falunk életében?

- Az elmúlt három évről csak azt tudom mondani, hogy nehéz volt. A választások idején csak elképzeléseink voltak az új állami-gazgatási feladatokról, ezért az első polgármesterek - amint a kormány is - szinte kamikáze feladatra vállalkoztak. Hogy mennyiben sikerült a ránkzúduló feladatokat megoldani, az a következő választásokig pontosan látható, értékelhető lesz. Kezdeti terveinknek zökkenőmentes átmenetet gondoltunk. Talán nagyobb megrázkódtatás nélkül - úgy érzem - sikerült az intézmények működtetése, a hivatal, a MESZ átszervezése, a Szociális Otthon és még sokminden tulajdonjogának rendezése. (Neszür telkek, melegvíz, vásártér stb.) Hogy mekkora változás történt a faluban, annak megítélésére sokkal illetékesebb a falu lakossága. Vannak akik észreveszik, vannak, akik ezt semminek tekintik, vagy éppen negatív véleménnyel vannak róla. Én úgy látom, valami kicsit változott a falu.

- A Turai Hírlap ez év októberi számában megjelent egy cikke, amelyben tájékoztatta a lakosságot a szennyvíztisztító fontosságáról. Ebben a cikkben Ön azt írta, hogy a munkálatok előreláthatólag 1995-re fejeződnek be. Mi az, ami ennyire hátráltatja a munkálatok kezdetét? Miben tudna a lakosság a Polgármesteri Hivatal segítségére lenni?

- Rá kell döbennie mindenkinek arra, hogy a környezetvédelem a jövő generációjának záloga. Sajnos az elmúlt évtizedek egoista szemléletét nem tudjuk egyik napról a másikra megváltoztatni, de el kell kezdeni. Mert aki azt mondja (sajnos sokan!), hogy mit érdekel engem, hogy 50 vagy 100 év múlva mi lesz itt, az nem számol azzal, hogy a fertőzések esetleg nem várják meg az általuk kítűzött időpontot, azok már holnap szedik áldozataikat, akár az így gondolkodók családjából is. Az ország gazdasági helyzete a múlt évben nem tette lehetővé újabb cél támogatás megvalósítását, sőt még az idejére is csak néhány kiemelt feladatra jutott pénz.

Képviselő-testületünk már tavaly úgy döntött, hogy erőnk szerint elindítjuk a szennyvíz-tisztítási beruházást. Minden évben egy kicsivel előbbre léptünk (hatósági engedélyek, létesítési tervek), most a cél támogatási ígérvény birtokában felgyorsulhatnak az események. Így a kiviteli tervezés már folyamatban van, és reális esélye van 1995 (év) nyarára a hálózat építés befejezésének.

A lakosság a jelentkezések, szórólapok, szerződések pontos kitöltésével, a kért határidők betartásával segíthet, továbbá ha a hitetlenkedőket, kétkedőket, "ellendrukkereket" megnyeri az ügynek.

- A lap ugyanezen számában megjelent egy levél másolata, amit Ön írt a Bp-i Műemlékvédelmi Hivatalnak. Ebben a levélben fölvetődött egy esetleges részvételünk az 1996-os Expón a kastély és a hőforrás hasznosításával. Valóban vannak ilyen tervek? Hogyan hasznosítják a hőforrást?

A község háza tanácskozó terme
(Fotó: Kuti József)

- A kastély ügye tovább bonyolódik, az illetékhivatal bírósághoz fordult a rendezés érdekében. Én minden lehetséges fórumon sürgettem az ügy intézését. Félek, hogy még esetleg éveket vesz igénybe a végleges lezárás. A melegvíz tulajdonjogának rendezése megtörtént. Vállalkozókkal tárgyalunk a víz hasznosításáról a kút szakszerű helyreállítása érdekében.

Tudjuk a lakosság elvárását, azon leszünk, hogy tavasszal a munkálatokból már lásson is a falu valamit. Itt is kérünk majd segítségét, de ez várhatóan több estét betöltő téma lesz. A körülmények és lehetőségek pontos ismeretében jelezzük ezen vitáestek időpontjait.

- Manapság már sok nagyobb településen működnek kábeltévéziók. Nálunk is várható hasonló?

- Községünk alapító tagja a DIGITEL 2001 Rt-nek, melynek szervezésében már épül a telefonközpont. Az épületben kap helyet egy kábeltévéziós helyi stúdió is. Várhatóan 1994. nyarára mindkét szolgáltatás üzembe kerül. A törvényhozás lassúsága miatt (ami demokratikus államokban megszokott) a koncessziós pályázatok eredményhirdetése '94. januárban lesz, és a munkálatok felgyorsulhatnak.

- Eddig Ön beszélt saját munkájáról, terveiről. De vajon a falunak mi a véleménye erről? Észlelt-e visszhangokat az emberek részéről?

- A testületet és az én munkámat - mint azt fentebb is mondtam - a lakosság jövőre egyértelműen meg fogja ítélni. A visszajelzések is vegyesek. Van, aki elégedett, vannak, akik elégedetlenek.

- A munkatársak, a képviselő-testület mindig segítette munkájában, azonosak voltak a törekvések, vagy voltak kisebb-nagyobb nézeteltérések is?

- Ha vitáink voltak, azok mindig a jobbításra, az ügyek legjobb megoldásával kapcsolatban voltak. Hála Istennek, ma már mindenki elmondhatja a véleményét nyíltan, a viták mindig a haladást szolgálják. Az egymás elleni acsarkodást, elvtelen egyéni érdekek hangoztatását nem nevezem vitának. Ez értelmetlen szócséplés, időpocsékolás, a testületben nem fordult elő.

- E három év alatt a családja segítette Önnek a felelőségteljes munkában, olyan módon, hogy alkalmazkodtak ehhez a teljes embert kívánó hivatáshoz, és megformálták véleményüket?

- Nyugodt családi háttér nélkül ezt a feladatot nem lehet elvégezni. Hál, Istennek megértő feleségem és gyermekeink biztosították a munkámhoz a háttérrel. Ezért csak köszönetet tudok nekik mondani.

- Egészeiben jól érezte magát a posztján, Ön mellett álltak az emberek?

- A polgármesteri szék olyan, amelynek tuskéit, kényelmetlenségeit benne ülve tudja igazán az ember. A jó érzés viszonylagos. Értelmes célokért dolgozhattam, az elmúlt évek tapasztalatait, ismeretanyagát a község fejlődése érdekében felhasználtam. Ez ellensúlyozza az álmatlan éjszakákat, a napi 14-16 óras munkát, az igazságtalan megítélést, a gyötrelmeket. Köszönöm mindazoknak, akik biztattak, sokan vannak, és ez erőt adott.

- Az összegzés után már csak egy kérdésünk lenne a jövővel kapcsolatban. Milyen újabb céljai vannak, előreláthatólag jövőre elébe áll a választásokon a megmérettetésnek?

- A jövő év első felére még feladataink vannak, ezért ugyanolyan intenzitással kell dolgozni. A választásokra majd időben készülünk. Hogy indulok-e vagy nem, azt még nem tudom. Elképzeléseim vannak, de ember csak tervez. A végzés más kezében van.

Köszönöm kérdéseiteket, és minden turainak erőt, egészséget kívánok.

- Mi is megköszönjük a válaszokat és kitartást kívánunk az elkövetkező feladatokhoz:

Lajtos Lilla és Király Boglárka

MIÉRT VÁROM A KARÁCSONYT?

"Nagy melegség tölti el a szívemet, ha a karácsonyfa illatára gondolok. Szeretem persze nézni a pásztor-játékot is."

"Amikor kibontottuk az ajándékokat, leültünk vacsorázni. Természetesen halászlét és mákosésztát eszünk."

"Én azért várom, mert vehetek anyának, apának és Ritának valami kis ajándékot."

"Akkor az egész család összeül beszélgetni, és a karácsonyfa mellett elkezdünk énekelni."

"Sok szép dolgot kapok, és én is veszek a családnak ajándékot."

"A legizgalmasabb nap a számomra, mert ilyenkor született meg a Jézuska. De előtte azon is izgok, hogy milyen ajándékot kapok és adok."

"A karácsony az életet, a boldogságot és a szeretetet jelenti. Én nagyon szeretem."

"Nagyon szép ünnep, és meghitt. Ez a legszebb nap az évben."

"Azért szeretem, mert a kis Jézus akkor születik, de persze az ajándék az egyik legjobb benne."

"A fenyőfát apa szokta felállítani, mert ő a legerősebb. Olyankor az egész család együtt van. Nyugodt, szép ünnep."

"Mamám süti a diós sütit, anyu készíti a halászlét, meg a rántott halat, apu, Andi és én díszítjük a fát."

Koltó Mária 3.6

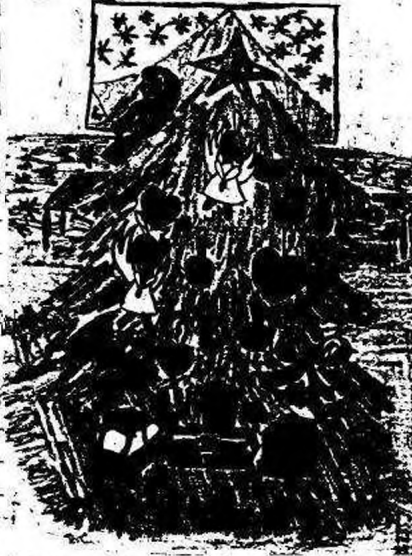

"Nemsokára itt a karácsony, a szent este. Én azért szeretem, mert szerintem az a legszebb ünnep."

"Azért várom a karácsonyt, mert akkor születik meg a Jézuska, és a szép zöldellő karácsonyfa."

"Ez a szeretet ünnepe. Ilyenkor minden gondot elfelejtünk. Szeretem látni, amikor a karácsonyfa körülállják és énekelnek."

Koltó Viktória 3.6

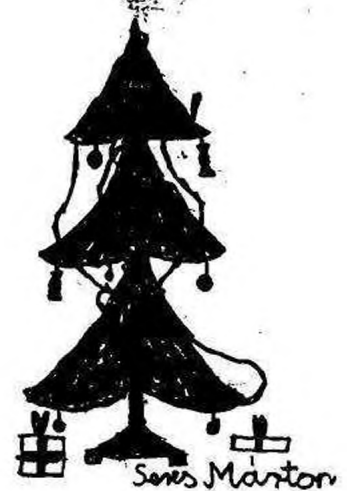

"Adhatok valakinek, vagy valakinek ajándékot, ezzel örömet szerezhetek másoknak."

"Szép a karácsony, mert ilyenkor az egész család örül, és mindenki egy kis előadást tart arról, ami vele történt."

"Számomra nagy ünnepet jelent, a legnagyobbat! A szeretet ünnepe, a kis Jézus születését. Én egy kis műsort is szoktam tartani."

"Azért öröm, mert ilyenkor a család együtt van."

Szeretek a gyönyörű karácsonyfa mellett imádkozni."

"Karácsonykor megajándékozunk barátainkat, ismerőseinket, rokonainkat. Mindezt azért tesszük, mert szeretjük egymást."

"Örömmel nézem az ablakokban a színes fenyőfákat, és nagyon kíváncsi vagyok, hogy mit kapok ajándékba. Szeretem a templomi játékokat, hogy ho-

gyan született meg a Megváltó."

"Közösen díszítjük fel a karácsonyfa. Sok ajándékot adunk és kapunk. Ezen az estén elmegyünk a templomba és megnézzük a pásztorjátékokat."

"A karácsony az év legszebb ünnepe. Feldíszítjük a karácsonyfa, megajándékozunk egymást. Elmegyünk a templomba az éjféle misére."

"Szerintem ez a nap pótolhatatlan, mivel Jézus születésének, a szeretetnek és a megajándékozásnak nagy ünnepnapja."

Diós Anikó 4.D.

ILYEN LESZ A KARÁCSONYFÁM

Köles Katalin 3. b

"A karácsony az év legkedvesebb ünnepe. Azért várom, hogy együtt legyen a család, és feldíszítjük a karácsonyfát."

"Ne légy szomorú, ha kevés ajándékot kapsz, mert a szívből jövő ajándék a legnagyobb. Összejövünk szeretteinkkel, és ünnepeünk. Boldog az élet, a szeretettől."

"Karácsonykor születik meg a kis Jézus, és én ilyenkor nagyon

boldog vagyok, mert tudom, hogy szeretni fog és vigyázni fog rám. Szeretek adni, és kapni."

"Nagyon várom a karácsonyt, mert ajándékot készítettem a család minden tagjának. Adni és kapni jó."

"Karácsonykor mindenki örömet akar szerezni a másiktól. Gyönyörű ajándékokat kapunk és adunk, mindenki arcán vidámság van."

"Azért várom a karácsonyt, hogy minél előbb kapjak és adjak ajándékot, mert hiszen így szól a közmondás: "Jobb adni, mint kapni.""

"Azért várom, mert a szeretet ünnepe. Azért is, mert december 25-én ünnepeljük Jézus Krisztus születését, és mindenki megajándékozta a másikat és akkor soha nincs veszekedés."

"Karácsonykor együtt van a család, akkor apa sem megy dolgozni. Karácsonykor született Jézus Krisztus. Segítek anyának sütni-főzni."

"Mire hazaérünk a templomból, már ott

vannak az ajándékok a fa alatt. Mindig én szoktam kiosztani."

"Azért várom a karácsonyt, mert ez a szeretet ünnepe, ilyenkor együtt van a család, minden szép és jó."

"Számomra a karácsony mindig emlékeztető ünnep. Ezen a napon mindenki megpróbál örömet szerezni a másiktól. Nagyon várom."

"Nálunk a karácsony úgy szokott kezdődni, hogy elmegyünk az esti misére. Amikor hazaérünk, már a fa alatt vannak az ajándékok. Mindenki boldog karácsonyt kíván egymásnak."

"Lehet, hogy én azért szeretem a karácsonyt, mert amikor adok valakinek egy ajándékot, elfog egy furcsa érzés, és én szeretem ezt az érzést. Szeretném teljes szívből, ha minden ember megismerné ezt az érzést."

"Az év legszebb ünnepe a karácsony. Eredetileg Jézus született ekkor. Az emberek ezt a csodát ünneplik. De a nem vallásos emberek is ünnepelnek. Kb. 200 éve díszítettek először fenyőfát Európában. Ez lett a szeretet, a béke, a megértés, és összetartás ünnepe. Nagyon szeretek ilyenkor otthon lenni. Akkor lennének a legboldogabb ha nemcsak nálunk lenne ilyen a karácsony, hanem minden családban."

FÜLÖP

TAMÁS

Diós Anikó, Kuti József, Vámos László, Németh Ágnes, Seres Márton, Tóth Zs. Anita, Mihályfi Szandra, Baranyi Miklós, Sára Orsolya, Liszkai Zsuzsa, Gólya József, Tóth Viktória, Muzsik Il-dikó, Piroska Ákos, Szécsényi Blanka, Szilágyi Zoltán, Vidák Erzsébet, Tóth Tímea, Szilágyi Tamás, Diós Péter, Tóth Edina, Szovics Berta, Dajkó Zoltán, Költő Mária, Szabó Zoltán, Pásztor Gábor, Jónás Zsuzsanna, Marinka Balázs, Matos Tamás, Hidas Anikó, Barcsi Mária, Marinka Anikó, Ocsovai Péter, Varga Katalin, Dénes György, Köles Katalin, Őszi Zoltán és Szénási Veronika

3. és 4. osztályos tanulók karácsonyváró gondolatait és rajzait közöltük.

Erdélyi Ágnes

FEKETE ISTVÁN: BETLEHEM

A konyhában ültünk a földön és a tűzhely meleg fénye kiugrott néha, meg-megsimogatván arcunkat. Hallgattunk, de magunkban megvallottuk, hogy a mű tökéletes és nem is vetjük le a szemünket róla. Tornya volt, ajtaja volt, ablakai voltak, ahol be lehetett tekinteni (egy krajcárért!) és ha bent meggyújtottuk a kis gyertyát, kívülágosodott az egész épület valami boldog, meleg világossággal, mint a szívünk abban az időben.

Egyszóval: Betlehem volt.

A Szent Család kicsit oldalt állt, előtérben a jászollal és a jászolban Jézuskával, aki mosolygott és kövér kis kezét ököibe szorította, ámbár, mi akkor még nem gondoltunk arra, hogy ha ez a kéz egyszer kinyílik, mekkora ragyogás árad belőle a világra.

Ennél sokkal nagyobb gondjaink voltak. Elsősorban az, hogy Jézuska mezítelen maradjon-, vagy takarjuk be?

- Megfázik! - mondta Bence Gábris, aki érzékeny lelkű fiú volt.
- Buta vagy - szólt Andók Pista - aki Isten, az nem fázik.
- A Biblia azt mondja - szólalt meg végül Puska Péter, aki papnak készült -, hogy "édesanyja pólyába takarta és jászolba fektette..."

Ez döntött.

A pólya természetesen nem lehetett akármilyen anyagból, ezért selyemből lett, a selyem pedig anyám télikabátja béléséből lett. Másodsorban ott volt még a számárkérdés.

Két szamarunk is volt ugyanis.

Puska Péterre néztünk, aki csizmája orrát vakargatta piszkos kis körmeivel és lesütvén szemét, gondolkodott, de aztán kívülágosodott értelmes, fanyar arca:

- Az nincs a Bibliában, hogy hány szamar volt. Több pásztor volt, hát szamar se egy volt...

Subák, láncosbotok, bajuszok és szakállak, kucsmák és tornyos angyalsüveg már készen voltak, így semmi akadály nem volt annak a lelkes izgalomnak, amely másnap a faluvégén abban a felkiáltásban érte el tetőfokát, hogy:

- Szabad-e betlehemet köszönteni?

És hulltak a krajcárok... Péter perselyébe, amely mind súlyosabban zörgött - mi tagadás - ébren tartva, sőt fokozva elhivatottságunk érzését. Berta Jancsi ugyan apja szórtarisznyáját is nyakába akasztotta, hogyha valahol - netán - enniivalót is adnának, de inkább Pétert toltuk előre, zörgő perselyével figyelmeztetve a háziakat, hogy készpénzadományokra rendezkedtünk be.

Na, a büntetés aztán nem is maradt el. A betlehemi csillag ragyogása mellett nem vettük észre a pénz ördögének sántán-pofáját és szenteste - Berta Jancsi pokoli indítványára - elindultunk a szomszéd faluba, most már kizárólag azzal a céllal, hogy a persely tartalmát a végsőkig fokozzuk.

Csendes, borús, mégis kemény alkonyat volt. A hó nem olvadt, a varjak nyugtalanul repkedtek a jegenyék felett és a völgyek hajtásaiban fenyegetően kék volt a kód. Azután Király bácsival találkoztunk a kanász-szamadóval.

- Hová mentek, gyerekek?

- Csak ide, a szomszédba...

Az öreg felnézett az égre.

- Hát én nem mondok semmit, de iparkodjatok, mert ojjan idő gyűn, hogy megemlegetitek...

- Sietünk, Király bácsi.

Igazán siettünk volna, de úgy megbámulták takaros betlehemünket, úgy tartóztattak bennünket, ettettek, itattak (ne mondják a szomszéd faluban, hogy nem látták szívesen gyerekeiket) és főleg úgy tömték a perselyt, hogy se láttunk, se hallottunk.

Pedig közben feltámadt a szél, lenyomta a felhőket és szítani kezdte a havat a fekete éjszakában. Ezt azonban a házak között alig lehetett érezni, de amikor kiértünk a szabad mezőkre, beléknart, és engem, aki a betlehemet vitte, majd belökött a patakba.

- Egyenest! - vezényelt Jancsi, aki nagy lókötó volt, de a szíve a helyén - ha a nyárfás utat elértük, nincs semmi baj.

- Nem kellene visszafordulni?

- Nem! - üvöltött Jancsi - engem agyonvernek, ha nem leszek ott az éjféli misén.

Az idő és a tér elveszett. A nagy subákat majd a földre nyomta a szél, a hó vágott, mint a jeges vessző és reszketve izzadtunk, ijedt kis erőnk utolsó megfeszítésével.

Vánszorogtunk. A kis betlehem oldalát már feltépte a szél és kísértetiesen csapkodta a papírt, miközben a toronyban a kis bádögcsengő néha megkondukt, mint a lélekharang. Nem tudtuk, hol vagyunk és szívünk körül halálos hidegen bujkált a félelem.

- Megfagyunk - mondta valaki, mire Bence Gábris leroskadt a hóra és sírni kezdett, de sírását elkapkodta a sikoltó szél.

És csak álltunk. Összebújtunk Gábris körül, s Betlehem lecsúszott kezemből a hóra és nem hittünk már semmiben, csak az elmúlás borzalmában és már nem is voltunk.

- Imádkozzunk! - mondta ekkor Péter és ennek a szónak a mélységében egyszerre végtelen csend lett és ebben a csendben alig hallhatóan, mégis világosan megérintett bennünket meleg szárnyával a távoli harangszó.

- Harangoznak - ordította Jancsi - most már tudom az utat.

- Imádkozzunk - mondta Péter, és imádkoztunk.

És az éjféli misén otthon voltunk.

És azóta is, ha nagy baj van és kiesik kezemből a Betlehem, azt az imát mondom és azt a harangszót hallom még ma is.

EMLÉKEZÉS EGY ZENEKARRA

- Tóth Lászlótól hallottam erről a hatvan évvel ezelőtti készült fotóról, melyen egy zenekar látható. A fotó tulajdonosa Tóth Mihály, aki mint kontrás játszott a zenekarban, amelynek utolsó élő tagja.

Kik vannak a fényképen? Hol készült a felvétel?

- Balról jobbra haladva: Hubert András csellós, Tóth István kontrás, Mille Károly másod-prímás, Gólya Sándor cimbalmos, Szaszko József vezető primás, Barát János brácsás, Hegedűs Béla bögös és a kép szélén ülök én. (A zenekar tagjainak foglalkozása: kisbíró, munkás, asztalos, lakatos, cipész, vasutas, cipész, fuvaros). A képen, a zenekar előtt látható két kisgyermek: Tóth László és Tóth M. Erzsébet.

A fénykép több mint hatvan évvel ezelőtti készült az úgynevezett "Puhos"-kocsma udvarán.

- Mikor és hogyan alakult a zenekar?

- Ennek hosszú sora van. Annak idején, mint fiatal legények, összejártunk Szaszko Jóska-hoz, a cipészhez. Jóbarátok voltunk. Akkoriban, 1926-ban az Újsoron lakott, ahol most a Péter Józsi lányáék. Odajártunk beszélgetni a régi házba Tóth Pistával és Jenei Jancsival.

Egyszer azt mondta a Józsi: "Gyerekek, mit szóltok hozzá, alakítsunk egy zenekart!" Neki volt hegedűje, tudott is rajta játszani. De én bizony azt sem tudtam, hogy a vonó melyik végét kell húzni. Jóska elkezdte a tanításunkat. Mi lábball vertük a taktust, ő meg hegedült. Aztán sikerült szerezni hegedűt. Jancsi elkezdett kontrázni.

A cigányok szitakéregből csináltak nekem hegedűt. Aztán szereztünk rostakéretet, abból készült a kisbögő. Tanultunk szorgalmasan, fél éjszakákat gyakoroltunk. Kezdtünk "életképes" lenni a zenekar, ezért aztán Mogyorósról hoztattam hegedűt, a másikat meg odaadtam Pistának. Közben bővült, változott a zenekar, összejött a fényképen látható banda. Sándornak volt egy öreg cimbalomja, Karcsi is szerzett hegedűt.

Cifrik Józsiékkal szemben volt egy ház, amelyben nem laktak s kölcsönadták nekünk. Odahurcolkodtunk, ott gyakoroltunk mikor már nem volt nagyon hűdeg. Sorban vittük a petróleumot, hogy világítani tudjunk éjszaka.

A sok tanulásnak, gyakorlásnak, meg is lett az eredménye, de még nem volt mindenkinek megfelelő hangszere. Pénz kellett, Maczkó Pétert, a bírót kértük meg, hogy legyen kezese a kölcsönfelvételnél. Vállalata. Vettünk egy nagybögőt, kicseréltük a cimbalmot.

1927 nyarán egyszer jött Galyó Pista: "Gyerekek, szüreti bált fogadtam Valkón." Elmentünk. Ezután következtek a lakodalmak: Pásztai József, Lajkó István, Lajos Mihály, Battyk Mihály, Gólya Máttyás, Gólya Sándor, Pecze János, Pásztor Mihály, Maczkó Sándor, Nyitrai Peni, Dolányi Mihály, Tóth János lakodalma. Egyre több meghívást kaptunk, alig győztük. Muzsikáltunk Galgahévízen, Haraszton is.

Egyszer kaptunk egy papírt az aszói szolgabírótól, amelyben eltiltott bennünket a nyilvános helyen való zenéléstől. Valamely másik együttes feljelentett bennünket, pedig akkoriban már igen népszerűek voltunk, megbíztak bennünk, sok helyre hívtak. De nem volt mit tenni, megint csak ott-hon gyakoroltunk.

Tagja voltunk minden körnek: Kisgazda körnek, Vasutas Körnek, Legényegyletnek. Egy alkalommal a Legényegyletben elmeséltük Király Mihály papnövendéknek nagy bánatunkat. Ő mindjárt rájött a megoldásra: Pesten kell megkérni az engedélyt a zenéléshez. Hamarosan mindegyikünknek fényképes igazolványa volt, amelyben engedélyezték a zenélést az ország egész területén.

Ezután elfogadtuk Kis Tóth Pista lagzijában a meghívást. Akkoriban nem szombat, hanem hétfőn volt a lagzi. Az esküvő után ültünk a sátorban, éppen nem játszottunk. Egyszer csak beállított két csendőr. "Jó napot Szaszko úr!" mondták. Ismertek bennünket, hisz gyakran találkoztunk a multságokon. "Szedjék össze magukat, mert jön ide egy másik zenekar. Azt a parancsot kaptuk, hogy magukat távolítsuk el." Mi összenézünk és hallgattunk, de Sanyi nem bírta tovább, "kivágta" az igazolványát a cimbalomra. A csendőr megnézte és nem szólt többet. A miénket már el sem kérte. Ettől kezdve muzsikálhattunk bárhol. De aztán 1935-ben anyagi okok miatt összeomlott a banda.

- Akkoriban volt sok zenekar?

- Igen, de rajtuk kívül csak cigányzenekarok voltak.

- 1935 után teljesen megszűnt a zenekar?

- Igen, többet nem szerepeltünk.

- Szaszko Józsi bácsi később szervezett újabb zenekart. Kikből állt ez?

- Igen, de csak az 1950-es években. Úgy emlékszem, hogy Szaszko Józsefen kívül tagja volt még Pásztai Péter, Chikán Ernő, Dolányi Miklós, Gódor István, Szász Sándor...

- Milyen zenét játszottak?

- Csárdást, one step-et, tangót, keringőt, stb. De leggyakrabban csárdást hűztünk.

- Milyen történetekre emlékszik vissza legszívesebben?

- Kis Péternél több alkalommal is játszottunk, de a pénzt nem vettük fel. Mikor sorra került, mentünk elszámolni. "Én nem bánom, számoljunk el - mondta a kocsmáros - de ti fizettek." No, ezen aztán meglepődünk. Kiderült, hogy a Hubert titokban bejárt és már leitta a fizetéseket.

Egy másik: Az Alvégyben a Dusa Jóska házában valamilyen kör volt. Meg voltunk mi is hívva zenélni. Vártuk Kálmán Pista képviselőt. Zenekarral jött, szólt a rezesbanda. Egyszer odanézt ránk a képviselő úr. "Szaszko úr, mi van veletek?" Egy Kossuth nótát kért, hogy húzzuk el. Ezt több is követte... Majd így szólt: "A rezesbanda hazamehet, elég lesz a vonós is."

- Köszönöm a beszélgetést.

Kuti J.

"ÚJRA ITT VAN, ÚJRA ITT VAN, ÚJRA ITT VAN A NAGY CSAPAT..."

- énekelhettük volna tapsolva az egykori különös emlékeket ébresztő ósrégi Illés nótát, mi, akik újra elkezdtük, pontosabban folytatjuk két éve megkezdett és - a dolgok állásából úgy tünik - töretlen népszerűségnek örvendő "Vidám Téli Esték" sorozatot. Ki hinné, már kilencedik alkalommal voltunk együtt november 26-án este azzal a 100-120 résztvevővel, akik már szinte alapító tagoknak mondhatók e versenysorozatban. Újra együtt voltunk, és ez már önmagában is jó. Zavarólag talán csak egy dolog hatott: nem volt ott néhány megszokott arc, néhány kedves ember, akik egyéb okok miatt nem tudtak velünk együtt szórakozni, játszani. Bizom abban, hogy kölcsönösen hiányoztunk egymásnak.

Az estén egyébként teljesen új dolog volt a Turán egy éve működő és már második alkalommal nyilvánosság elé lépő Kyokushinkay karate klub igényes bemutatója. Galló Zsolt és Hodunov Eduárd irányította csoport nagy sikerrel mutatott be néhány szinkronban végzett alapgyakorlatot, majd jöttek az ilyenkor elmaradhatatlan, önvédelmi felsorakoztató szisztemák. Tört a fa, röpült a kés, zuhant a támadó stb. Ez utóbbiak egyébként végkép

elképráztatták a mozgásában, súlyában kissé elnehezült nézőink egy részét. De nem maradtak el a játékos, kacagató megmértetés versenyfutásai sem.

Az ellazulás eme szórakoztató, táncos formájára azt hiszem mindannyiunknak valamilyen fokon szüksége van, bár most nem teljesen a megszokott formula szerint dolgoztunk, végül is mindenki jókedvűen és talán újabb ismeretekkel gazdagodva hagyta el a pazarul megújult Művelődési Házat, ami végre méltó körülményt biztosított az összejövetelnek.

Legvégén a zenekar stilszerűen a Beatles utolsó nagy számainak egyikét, a Let It Be (Úgy legyen)-t "dobta be" a már kissé megfáradt közönség, mintegy nyomatékosan adva Kis András szavainak, aki a többszöri módosításon átesett legközelebbi találkozón dátumát fáradtan emígy aposztrofálta: "... gyerekek, december 29-én folytatjuk."

A válasz röviden, tömören ennyi volt: úgy legyen.

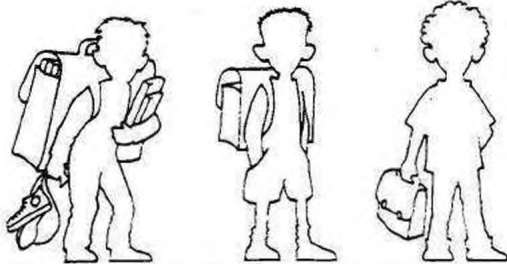
B.Zs.

TÉNYEK ÉS ADATOK

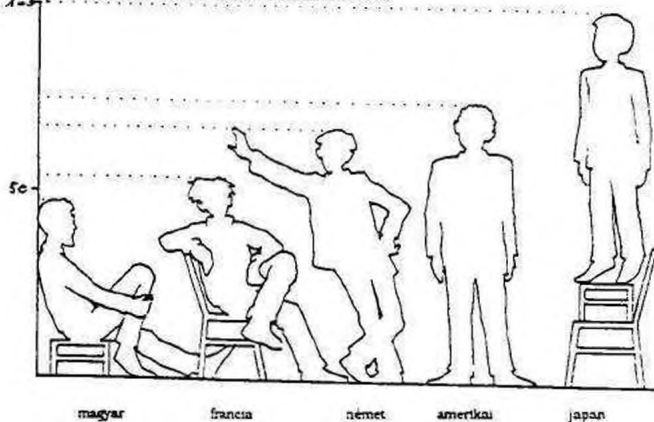
a magyar oktatáspolitikáról II.

A tanárok és diákok terhei

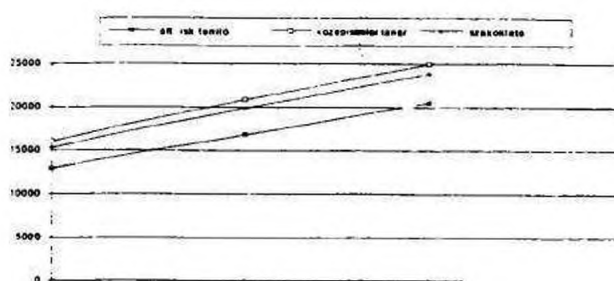
Az 1990/91-es tanévben a magyar nyolcadikosok átlagosan 798 órát töltöttek tanulással az iskolában. Ez - összevetve néhány fejlett országgal - igen alacsonynak számít: Franciaországban 1021, az USA-ban 1032, Németországban 870-880 volt ez a szám. Azt is tudjuk azonban, hogy a magyar diákok ennek ellenére túlterheltek, gyakori a nulladik óra, a napi 7-8 tanóra. A túlterheltség egyik oka a tanév hosszában keresendő. A 36 hetes, magyar tanév Európában rövidnek számít. Az új törvény meghosszabbítja a tanévet, egyenletesebbé teszi a terhelést, és napi 5 órában maximálja a nyolcadikosok kötelező tanóráinak számát.

Az 1-4 osztályokban tanító pedagógusok kötelező heti óraszám Magyarországon 22. Japánban és Németországban egyaránt 28. Az 5-10 osztályban a magyar tanárok 18 kötelező órájával szemben 25, ill. 27 órát kell japán és német kollégáiknak tanítani. A különbség a 10-13. évfolyamos tanítás mérséklődik: 5 ill. 3 óra. Ennek megfelelően az évi átlagos óraszámok is igen eltérőek. 1991-ben a magyar tanítók és tanárok átlagos évi óraszámja csaknem azonos volt a diákok évi órászámával (792). Ez 88 %-a a francia tanárok átlagos órászámának, és csak 70 %-a a német, 63 %-a az amerikai és kevesebb, mint a fele (47 %) a japán tanítók és tanárok órászámának.

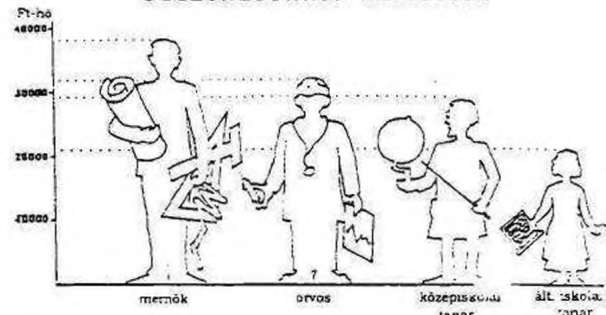
A pedagógus-fizetések alakulása

Az utóbbi három évben az oktatásban foglalkoztatottak bére átlagosan 117 %-kal emelkedett. Ez idő alatt az átlagkeresetek a nemzetgazdaság egészében 108 %-kal emelkedtek. Így az oktatásban dolgozók kereseti helyzete más foglalkozási ágakéhoz viszonyítva némileg javult.

A költségvetési intézmények dolgozóinak keresete általában elmarad a vállalati körrel szemben. Ezen belül is jelentős az alsó- és középfokú oktatás, az egészségügy és a közművelődés kereseti elmaradása. A felsőfokú végzettséggel és 8-15 éves szakmai gyakorlattal rendelkezők kereseti viszonyait véve alapul az egyetemi adjunktusok ennek 99,9 %-át, a tanárok viszont már csak 82,9 %-át kapják meg.

Összehasonlító keresetek

A közalkalmazotti illetményrendszert a törvény előírásai szerint 1994. január 1-től kell bevezetni. A törvény előírásai szerint kiszámított és 1994. január 1-től folyósítandó illetményekről jelenleg a közalkalmazottak 77 %-ának keresete marad el. Az oktatásban dolgozók 87, az egészségügyben foglalkoztatottak 73 %-ának mai keresete kevesebb a törvényben előírtnál. Az elmaradás mértéke igen különböző. Átlagosan a kerettörleg 39 %-át teszi ki, az oktatásban pedig - mivel az előírtól kevesebbet keresők létszáma nagyobb és az elmaradás mértéke is jelentősebb - a kerettörleg 45 %-a hiányzik. Ezt az elmaradást némileg mérsékli az 1993. májusában végrehajtott központi bérpolitikai intézkedés.

Felsőoktatás

A magyar felsőoktatási törvény parlamenti elfogadása megteremtette a felsőoktatási intézmények autonómiájának jogi garanciáit, és új alapokra helyezte a felsőoktatás finanszírozását. Az eddigi bázisszemléletű pénzügyi tervezést felváltja a teljesítményalapú támogatás, amely a hallgatók létszámától és a képzés jellegétől, költségeitől függ. Ezt természetesen kiegészítik a pályázat útján elnyerhető fejlesztési és kutatási támogatások. Az 1994. szeptemberétől bevezetendő tandíj pedig ösztönzi az intézményeket a hallgatói létszám további emelésére.

A felsőoktatás átalakításához nyújt segítséget az a világbanki kölcsön, amelyet Európában elsőként mi kaptunk meg az emberi erőforrások, és ezen belül a felsőoktatás fejlesztésére. Ebből a keretből hazai forrásokból jött létre az intézmények fejlesztésében szerepet játszó, Felzárkózás az Európai Felsőoktatáshoz Alap.

Két új testületet is létrehozott a törvény: a Felsőoktatási és Tudományos Tanácsot, amely a tervezéssel és a felsőoktatás fejlesztési kérdéseivel foglalkozik, valamint az Országos Akkreditációs Bizottságot a képzés szakmai részének, minőségének ellenőrzésére.

A képzés színvonalának két fontos garanciális eleme, hogy visszakerült az egyetemre a tudományos továbbképzés és minősítés joga, és 1994. végéig a Parlament elé kell terjeszteni a magyar felsőoktatás 2000-ig szóló fejlesztési programját.

A felsőoktatáshoz kapcsolódó tankönyv- és jegyzetkiadás szervezete is korszerűsödött. Új, decentralizált támogatási rendszer jött létre. Előkészületben van egy nagyobb összegű világbanki kölcsön felvétele, amely a tankönyvkiadás és a könyvtárfejlesztés támogatási lehetőséget növeli. A felsőoktatási intézmények informatikai rendszerének fejlesztése révén elérhetővé váltak a nemzetközi számítógépes hálózati szolgáltatások, információs források.

A felsőoktatást segítik az elmúlt években létrejött vagy megújult szakmai szervezetek, testületek, például a Magyar Ösztöndíj Bizottság, az Országos Távoztatási Tanács, a HUNINET, és a különböző kamarák. A nagy külföldi segélyprogramok (PHARE, TEMPUS, Fulbright, Action Österreich-Ungarn) mellett számos magyar alapítvány is feladatot vállal a felsőoktatás területén. Ez utóbbiak egy részét a minisztérium hozta létre, vagy működésüket támogatja. A teljességre való törekvés nélkül említünk csak néhányat ezek közül: Györfly István Tehetség gondozó Alapítvány, Alapítvány a magyar felsőoktatásért és kutatásért, Márton Áron Alapítvány, stb.

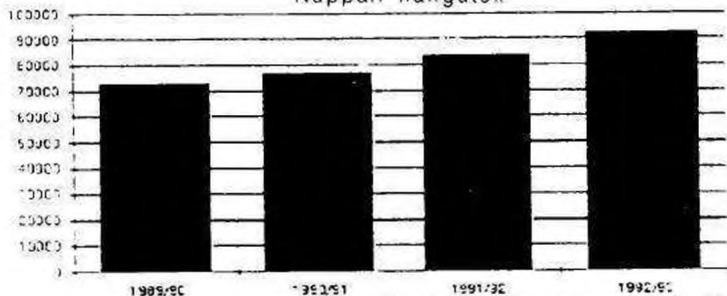
Mind az egyes felsőoktatási intézményeknek, mind a felsőoktatás kormányzati irányításának sokoldalúak a nemzetközi kapcsolatai. Jelentős regionális és nemzetközi kutatási, képzési szervezetek vannak jelen Magyarországon, bekapcsolódtak a magyar felsőoktatás megújításába, az intézmények szakmai munkájába.

A felsőoktatás tartalmi részét érintő lényeges változás, hogy részben külföldi segítséggel növelni lehetett az idegennyelvi lektorok számát, és ezzel igen jelentősen javultak a nyelvi képzés feltételei. Az adatok azt mutatják, hogy a felsőoktatás legdinamikusabban fejlődő részévé a gazdasági szakemberképzés vált: több új intézmény jött létre.

re, másutt a hallgatók száma is emelkedik. Hasonló tendencia érvényesül a szociális szakemberképzésben és a nyelvszakosok esetében is. Az újonnan létrejövő felsőoktatási intézmények már ezekhez az igényekhez igazodnak.

Ebben az évben indul az új közgazdasági kar Debrecenben. Szolnokon kereskedelmi és gazdasági főiskolát alapítottak. Kialakulóban van a nem állami felsőoktatási intézmények hálózata is. Eddig négy új, nem állami főiskola létesült, köztük a tatabányai Modern Üzleti Tudományok Főiskolája és az alapítványi fenntartású Kodolányi János Főiskola. Bővült az egyházi felsőoktatás rendszere is. Mindezek a változások jelzik, hogy a magyar felsőoktatás a nehéz gazdasági körülmények között is fejlődik, és képes arra, hogy európai szintű tudással rendelkező szakembereket képezzen.

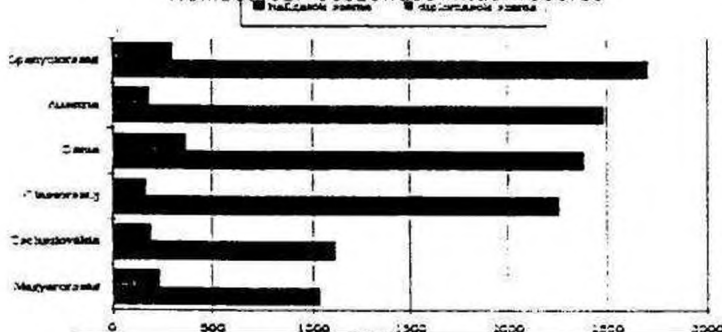
A felsőfokú intézményekben tanulók száma
Nappali hallgatók

A nappali tagozatos hallgatók létszáma fokozatosan emelkedik, 1992/93-ban már 92.328 volt. Gondot jelent, hogy az egy oktatóra jutó nappali tagozatos hallgatók száma körülbelül öt, ami nemzetközi összehasonlításban is nagyon alacsony.

A százezer főre eső hallgatók és diplomások száma

Nemzetközi összehasonlítás 1988/89

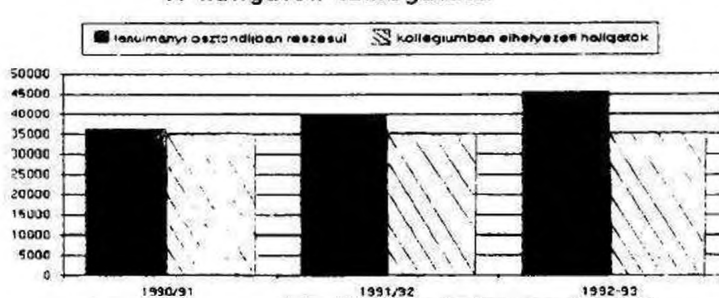

Az adatok értékeléséhez tudni kell, hogy a nyugati egyetemeken a hallgatók gyakran megszakítják tanulmányaikat. A statisztikákban ez idő alatt is hallgatóként szerepelnek. A beiratkoztak ezért általában hosszabb idő alatt szereznek diplomát - arányukat tekintve pedig jóval kevesebben - mint magyar társaik.

A felsőoktatás költségeinek fedezete

A hallgatók támogatása

Az idei tanévben egy diák átlagosan 65.000 forintnyi hallgatói juttatásban részesül. Az egyetemek, főiskolák saját szabályoknak megfelelően döntenek ennek felosztásáról. Maguk határozzák meg, hogy milyen arányban fordítják szociális, illetve tanulmányi ösztöndíjakra. Ezek megadásának, odaítélésének feltételeit is maguk szabják meg. Ebből az állami támogatásból ebben az évben a hallgatók több mint fele kapott tanulmányi ösztöndíjat, és minden harmadik vette igénybe a kedvezményes kollégiumi ellátást. Különböző más jogcímenek, például pénzbeli szociális-, albérlési-, étkezési támogatás, segélyek céljára havonta több mint 305 millió forintot vettek fel a hallgatók az 1992/93-as tanévben. Ez az összeg 1990/91-ben csupán 165 milliót tett ki.

EGY ÉVESEK A NÉGYES IKREK

Fotó: Seres Csilla

Isten éltesse a négy kisgyereket!
Békés boldog karácsonyt kívánunk a családnak:

A szerk.

POSTALÁDÁNKBÓL

TISZTELT OLVASÓK!

A Turai Hírlap 1993. júniusi számában megjelent rövid írásom végén megemlítettem, hogy a Schossberger kastély pálmaházában iskola-kápolnát akartak létrehozni 1946-ban, ami meghiúsult. A cikk megjelenése után többen megemlézték, hogy ilyen kezdeményezésről nem is hallottak, mások pedig több részleteket szerettek volna tudni. Bizonyára él még községünknek olyan polgára, aki erről az időről több adatot is tud. (A Polgári Iskola létrehozásáról Arany-könyv is készült a segítők névsorával, nem tudom megvan-e még?)

Az alábbiakban leírom, amire én emlékszem: A háború elmúltával a kastélyt 1945 évben iskola céljára birtokba vették. Nagy lelkesedéssel takarították ki a sok háborús szennytől, maguk a leendő diákok is részt vettek a munkában.

Megalakult a Turai Magyar Állami Polgári Iskola, Porpáczy István igazgató úr vezetésével. Nagyon nagy nehézségek árán, hiszen nem volt berendezés. A diákok házilag barkácsolt, padszerű alkalmatlóságokban ültek. A következő évben a szülők a tanári kar támogatásával elhatározták, hogy a kastély pálmaházát belülről rendbehozzák és iskola-kápolnának berendezik. Ezt a munkát a szülők és gyerekeik nagy lelkesedéssel el is végezték.

Az oltár készítésére a pénzt adományként adták össze. Az oltár Krobóth Jenő bácsi asztalos műhelyében készült. A szomszédban lakván sokszor én is átmentem megnézni a munka haladását, de az adakozó szülők is többször eljöttek. Az oltárt elkészülése után elszállították a már előkészített pálmaházba, ahol a főhelyre tették. Egy alkalommal Porpáczy István igazgató úr örömmel mondta a magántanulóknak, hogy most már a legdrágább is megvan: az ereklye.

Sajnos hiába volt a lelkes alkotni akarás, a kápolna létesítését a hatóság megtiltotta. A kastélyból átvezető ajtót befalaztatta. Ezek után egy este az Igazgató Úr, tanárok és szülők az oltárt biztos helyre mentették, id. Tóth András bácsi házának padlására rejtették.

Dr. Kovács Gábor plebános atya idejében a plebániára vitték. Később egy pár alkalommal (pl. búcsúkor) szabadtéri szentmisén a templomkertben ezt használták tábori oltárként.

A templomban az oltár alsó részét most is rendszeresen használják. Régebben húsvétkor a Szent sír, ma inkább csak a karácsonyi Betlehem van rajta. Tavaly karácsonykor is ez volt a Betlehemnél a helye. Sajnos az ereklye sorsáról nem tudok.

Lukács Vilmos

TISZTELT KÉPVISELŐ-TESTÜLET

Mint a Falumúzeum gondnoka javaslattal fordulok Önökhöz. Tudomásomra jutott, hogy a Kónya-tó mellett parkot szeretnének létesíteni. Vajon valakinek eszébe jutott-e már, hogy kiról kellene elnevezni? Sokat gondolkodván a dolgon arra az elhatározásra jutottam, hogy megírom ezt a javaslatot.

Annál is inkább, mert más községekben és városokban nagyon sok mártírról neveznek el utcákat, parkokat, tereket. Miért ne lehetne ez falunkban is így?

Amennyiben még nem született ennek érdekében javaslat, kérem vegyék fontolóra amit leírok.

Volt Turán egy ember, aki az üldözések miatt mártírnak mondható, aki 1944-től haláláig, az orszáért is és falujáért is sokat szenvedett. Ez volt Dr. Király János ügyvéd, és családja. Engedjék meg, hogy nagy vonalokban írja le, amit erről a mártír családról tudok. Király János falunk szülőltje, 1944. tavaszán, mint tartalékos katonatisztet, behívták a frontra szolgálatba. Harcolt hazánkért és hadifogságba esett. Nem tudom már pontosan hány évig volt hadifogoly. A front közeledett, aki végig élte tudja, hogy mi mindenen ment keresztül az ország és falunk népe. Egyszer csak jött a hír a faluba, Király János családja nincs többé, állapotos felesége, két fia és anyósa aknalövés áldozatai lettek. A falu népét nagyon megrázta ez a hír, hiszen Gedeon Márta tanító néni nagyon szerették a szülők és gyermekek, de sajnos Ő és családja már nem volt többé. Király János a fogságból hazatérve a szomorú hírtől összetörve, édesapja és testvére mellett folytatta tovább küzdelmes életét. Nem sejtette, hogy még mennyi küzdelem szenvedés és megpróbáltatás vár rá ezután.

Az 1950-es évek közepén testvérét a recski internálótáborba hurcolták és ott kínozták. Milyen borzasztó lehetett számára, mint ügyvéd, hogy semmit sem tehetett érte. Jött az 1956. forradalom, a falu népe felkérte, hogy mint sokat szenvedett, és falunk legtekintélyesebb embere, vállalja el a Forradalmi Bizottság elnökségét. Faluja érdekében vállalta ezt. Ezért a későbbiek folyamán az AVO-sok 4 társával, Sára Istvánnal a filmrendező Sára Sándor édesapjával, Tóth Lászlóval és Seres Józseffel együtt a kistarcsai internálótáborba hurcolták, ahol megint csak sokat szenvedett. Kiszabadulása után ügyvédi munkáját folytatta haláláig. Ezért javasolnám, hogy legyen róla elnevezve a park, vagyis legyen a neve Király János emlékpark.

Nagyon kérem, gondolkozzanak el javaslatomon és döntsenek.

Tura, 1993. november 22.

Maradok tisztelettel: Szilágyi Gáborné
Falumúzeum gondnoka

Támogatom: Tóth László

NEPOMUKI SZENT JÁNOS

- a gyónási titok vértanúja - Közép-Európa legismertebb szentjei közé tartozik.

Többnyire barokk kiképzésű szobra sok hídon, folyó mellett megtalálható hazánkban is. Községünkben a Szent János sor és a Hatvani út találkozásánál állt hosszú éveken keresztül.

Az idén falunk köztisztelőiben álló polgára, Túróczi Ferenc felújította a szobrot, majd új helyére került, a közelben kialakított parkba.

1993. november 7-én vasárnap 16 órakor szentelte fel Lukács András plebános, majd Tóth István polgármester mondott beszédet.

VÁSÁRLÓI TÁJÉKOZTATÓ

Milyen termékeket ne vásároljunk meg, mire kell vásárláskor jobban odafigyelni, mik a vásárlókat megillető jogok - fokozott figyelemmel az évvégi vásárlások előtt a Fogyasztói Érdekvédelmi Ellenőrzési Társulás 1993. év ellenőrzési tapasztalatai alapján.

I. Élelmiszert árusító üzletekben történő vásárláskor:

- 1., **Árfeltüntetés** - Minden üzletben kötelező a termékek árát a vásárlók részére jól láthatóan, a terméket beazonosításra alkalmas módon kiírni.
- 2., **A fogyaszthatósági időt** minden esetben nézzük meg (tej, tejtermékek stb.) ha lejárt ne vásároljunk meg.
- 3., **A minőségmegőrzési időt** szintén ellenőrizzük vásárláskor (konzervek, tészták, édesipari termékek, háztartási vegyiárúk, kozmetikai cikkek, stb.). Ha lejárt a minőségmegőrzési idő, akkor az üzlet köteles értéksökkenként a többi árutól elkülönítve figyelemfelkeltő táblával ellátva mérsékelt áron értékesíteni. A minőségmegőrzési időtartam 1/3 részéig értékesíthető így.
- 4., **Üvegviszaváltás** - Az üzlet az általa forgalmazott betétdíjas üvegeket a nyitvatartás teljes időtartama alatt köteles visszavenni, függetlenül attól, hogy azt a vásárló hol vásárolta.
- 5., **Kenyér és péksütemény értékesítése** során a termékhez biztosítani kell a termék teljes felületét befedő csomagolóanyagot.
- 6., **Magyar nyelvű használati kezelési útmutatót** kell minden termékhez biztosítani a vásárlók részére (élelmiszerek, háztartási vegyiárúk, kozmetikai cikkek, stb.). A tájékoztatón, belföldi termék esetén a gyártót, import termék esetén az importálót fel kell tüntetni.
- 7., **Termékjelzés nélküli árut** ne vásároljunk. Termékjelzés kötelező a csomagoláson, tartalma- árú megnevezése, mennyisége, fogyasztói ára, tárolási hőmérséklet, csomagolás napja, gyártási idő, fogyaszthatósági, illetve minőségmegőrzési idő.
- 8., **Húst előredarált** állapotban forgalmazni TILOS. Ne vegyünk előre ledarált húst. Csak a vásárló által kiválasztott húst a vásárló külön kérésére lehet ledarálni.
- 9., A vásárlók részére súly szerinti ellenőrzéshez hiteles mérleget kell biztosítani.
- 10., Minden üzlet minden vásárló részére nyugtát köteles adni.
- 11., **Vásárlók könyvét** jól látható helyre a vásárlók részére hozzáférhetően kell elhelyezni az üzletben. Nagyon fontos vásárló a panaszát minden esetben a vásárlók könyvébe tett bejegyzéssel érvényesítheti.

II. Háztartási villamos berendezések, híradástechnikai és elektronikai termékek vásárlása esetén (tartós használatra rendelt termékek):

- 1., **Az előző I. részben** leírtak közül az 1., 6., 10., 11. pontok.
- 2., **A jótállás legrövidebb időtartama** 12 hónap vagy ennél hosszabb időtartam is megállapítható a 117/1991./IX.10./Korm. rendelet mellékletében. Vegyes termékeknél 1000.- Ft vételár felett pl.: rádió, mikrofon, számológép stb.
- 3., **Ha a termék a vásárlástól számított 3 napon belül** az üzlet nyitvatartását figyelembe véve **meghibásodik** (kiv. biztosíték):
  - a., a vásárló kívánságára azonos új termékre ki kell cserélni,
  - b., ha a cserére nincs lehetőség a vásárló választása szerint a termék visszaszolgáltatásával egyidejűleg a vételárát vissza kell fizetni,

c., más típusú terméket kell adni a vételár-különbözet elszámolás mellett.

4. A jótállási jegynek tartalmaznia kell:

- a., a gyártó vagy importáló nevét,
  - b., a gyártmány típusát, gyártási számát,
  - c., a termék nevét,
  - d., jelentős részeinek meghatározását,
  - e., a vevőt a jótállás alapján megillető jogokat és azok határidőit,
  - f., a jótállási igény érvényesítését kizáró feltételeket,
  - g., a jótállással kapcsolatos jogorvoslatok módját,
  - h., a javítószolgálat nevét és címét.
5. A termék vagy jelentős részeinek (4.d.) kicserélése esetén a jótállási időtartama a kicserélt termék tekintetében újra kezdődik.
  6. Javítási határidő 15 nap - cserekeszülék felajánlása esetén 30 napra hosszabbodik meg.
  7. Az üzemeltetés helyén kell megjavítani a 10 kg-nál súlyosabb, kézi csomagként nem szállítható terméket.
  8. A vásárló indokolt utazási és szállítási költségeit a jótállásra kötelezett tartozik megtéríteni.
  9. Kereskedő köteles a termék eladásakor a jótállási jegyet hitelesíteni, a gyártási számot egyeztetni és a vásárlónak átadni.
  10. Nézzük meg, hogy a termék milyen módon van a gyár által lezárva a jótállási feltételek szerint (4.f.).
  11. Csak eredeti gyári csomagolású a vásárláskor kibontott és kipróbált terméket vásároljunk meg.

1993. november 20.

Fogyasztói Érdekvédelmi
Ellenőrzési Társulás

CSATORNÁZÁS

Az elmúlt időszakban igen sokat foglalkoztunk azzal, hogy milyen - lehetőleg minél kedvezőbb - hitelfelvételi lehetőségeink vannak, illetve lesznek a csatornahálózat, illetve a szennyvíztisztító megépítéséhez.

Előzetes tárgyalást folytattunk az UBI RT - AB-EGON nevű céggel. Ők készek lennének az egész összeg megfinanszírozására, azonban egyúttal ők lennének a beruházás fővállalkozói is. Mivel ipari cégről van szó, hoznák a berendezéseket is. Becsült kamatuk évi kb. 20 %. További tárgyalásokat fogunk még velük folytatni.

Másik lehetőségünk a társulási forma. Ez megegyezne a vízhálózat építések alakított társulással. Ennek lényege, hogy a lakosság több, mint fele önként jelentkezik a társulatba, s így igen kedvezményes hitelformát lehet igényelni.

Ez annyit jelent, hogy pl. az előirányzott 45.000.- Ft lakossági hozzájárulást 10 éves futamidőre lehet igénybevenni, s így évente 4500.- Ft., azaz (havi kb. 400 Ft) részletfizetés terhelné a lakost. A kb. 8-9 %-os kamatot az önkormányzat viselné.

Ennél kedvezőbb hitelformát nem valószínű, hogy fogunk találni. Természetesen ez ügyben is tovább folytatjuk a tárgyalásokat. Sajnos nagyon szorít bennünket az ÁFA törvény 1994. december 31-i változása. Ugyanis csak az eddig megvalósított és leszámolt munkák után tudjuk az ÁFÁ-t visszaigényelni.

A későbbi évre, (évekig) áthúzódó munkák ÁFÁ-ja is sajnos minket fog terhelni.

Közös problémánk megoldásához kérjük segítségüket, melyet egyelőre a jelentkezési lapok mielőbbi a hivatalba történő visszahozásával fejeznek ki.

T.I.

TÚRA FELVIDÉKEN

Krasznahorka büszke vára...

Még a nyáron a 20. Galga expedíció határozta el, hogy ebben az évben két vartúrán veszünk részt az őszi időszakban. Az elhatározás akkor történt, amikor "meghódítottuk" Szanda várát egy nagyon izgalmas várjáték után. Bizony nem voltak egyszerűek a feladatok, ugyancsak meg kellett dolgozni mindannyiunknak azért, hogy szülőföldünk egyik sokat mesélő vármaradványait elérhessük. Amikor mindannyian eredményesen bejutottunk a csonka falak közé, a táborvezető köszöntött bennünket és ott ígerte meg, hogy az őszi folyamán még két hasonlóan izgalmas játékon vehetünk részt. Ezek közül az elsőt, a Csontosparti honfoglalási játékot még októberben élvezhettük. Erre az alkalomra készítettünk korhű öltözeteket is, és itt is állomások fogadtak bennünket, ahol különféle elméleti és gyakorlati feladatokat kellett teljesítenünk. Itt hallottunk először a már korábban megígért szlovákiai vartúránkról is részletesebben.

Miközben autóbuszunk méltóságteljesen - a feladathoz illően - elindult velünk a csapatvezetőnk köszöntött, majd nagyvonalakban bemutatta utazásunk célját, Krasznahorka várát. Utána nagyon vidám hangulatban várakoztunk csaknem egy órát a határon, de ez alatt az idő alatt sikerült egy kevés szlovákiai koronát is vásárolnunk.

Sajnos az időjárás nem volt túlságosan kedves hozzánk, mert a déli órákban, még odaút közben sötét, majd teljesen fekete felhők

A Bodrog partján Sárospatakon

fedték el tőlünk a napsugarakat. Természetesen ez nem sokat változtatott hangulatunkon. Meg kell említenem azt is, hogy tulajdonképpen egy nappal előbb indultunk el és az éjszakát a határ közelében Sárospatakon töltöttük el, ahol Pro Patria Szövetségünknek saját háza van és készek az erre vetődő "vándorokat" befogadni. Itt még az esti órákban megcsodáltuk a sok szépen faragott

A hűség emlékműve

kopjafát, melyek egyes hazai történelmi eseményeinkre emlékeztetnek. Közülük többet határainkon túl élő szervezeteink gyermekei faragták. Néhány percet a főépület udvarán elhelyezett galgás emlékkő előtt töltöttünk el, amelyet a ház felavatásakor emelt ide szövetségünk. A határ tulsó oldalán mindenek előtt Kassán töltöttünk el két órát, megcsodálva néhány szép épületet és természetesen apróbb ajándékokat vásároltunk az otthoniaknak.

Következő állomásunk az Andrassy-mauzóleum volt, ahol egy nagyon kedves magyarul jól beszélő néni fogadott bennünket. Bár az eső már szemerkélt mégis megnéztük a mauzóleum mögötti kutyusszobrot, amely a hűséget jelképezi.

Szinte éjszakai sötétség borult a tájra, amikor megérkeztünk a "büszke" várhoz, amelyet a XIV. században a Csetneki és a Máriássy család építtetett a szepesség és a gölnc-völgyi bányavárosok védelmére. Szerencsénk volt mert itt is magyar nyelvű idegenvezetőt kaptunk és valamennyiünk számára felejthetetlen másfél órát töltöttünk el a várban. Utunk utolsó állomása a vár kis kápolnája volt, ahol nagyon jól esett megpihennünk és végiggondolnunk a sok látványosságot.

Sajnos a sűrű cseppekben hulló eső miatt nem tudtuk élvezni a várból kínálkozó kilátást, de régebbi felvételekről ezt is sikerült megcsodálnunk.

A késő délutáni órákban, szakadó esőben indultunk vissza, nagyon kellemes, vidám és nótás hangulatban.

Köszönjük a csapat vezetőségének ezt a sok élményt nyújtó őszi programot!

Válóci Ildikó őrstiszt

TÉLI KÉPEK

Fotó: Napraforgó

TERMŐFÖLD ÁRVERÉS

Nagyközségünkben immár harmadik alkalommal kerül sor termőföld árverésre.

A Pest megyei Kárrendezési Hivatal
1994. január 6-7. és 10-ére a turai Művelődési Házban 10 órai kezdettel meghirdette a III. árverést.

Árverésre kerülő táblákat az alábbiak tartalmazzák:

V3	017-ből	12 ha 7286 m ²	szántó, kivett	412,79
A8	0238	22 ha 0586 m ²	gyüm.	593,38
Tura	G5 095	14 ha 1708 m ²	gyep	142,07
	0238 b	21 ha 0000 m ²	gyüm.	563,38
	086-ből	2 ha 0000 m ²	szántó	30,00
Galgahévíz	092	21 ha 7566 m ²	szántó	560,13

Az előző árverésből megmaradt földterület:

Tura	0212/1	1751 m ²	rét	2,44
V2	029/3	4614 m ²	szántó	18,18
V1	031/3	1854 m ²	szántó	6,45
	031/5	0250 m ²	szántó	0,82
V4	05/5	0804 m ²	szántó	2,52
H2	0210/2	23 ha 0244 m ²	szántó	290,23
	0214	5 ha 3721 m ²	szántó	47,00
	0208	19 ha 0196 m ²	szántó	192,41
	0371/1	1 ha 3082 m ²	gyep	22,76
G3	093/3	1 ha 8715 m ²	gyep	25,00
	093/4	3 ha 1382 m ²	gyep	44,83
	0101/5	10 ha 8520 m ²	gyep	301,81
V1	031-ből	97 ha 1165 m ²	szántó	3282,55
H5	0220-ből	50 ha 2685 m ²	szántó	337,19

A Pest Megyei Kárrendezési Hivatal Tura községben a Lenin Mgtsz, Hatvan által kijelölt termőföldterületre az

árverést kitűzi

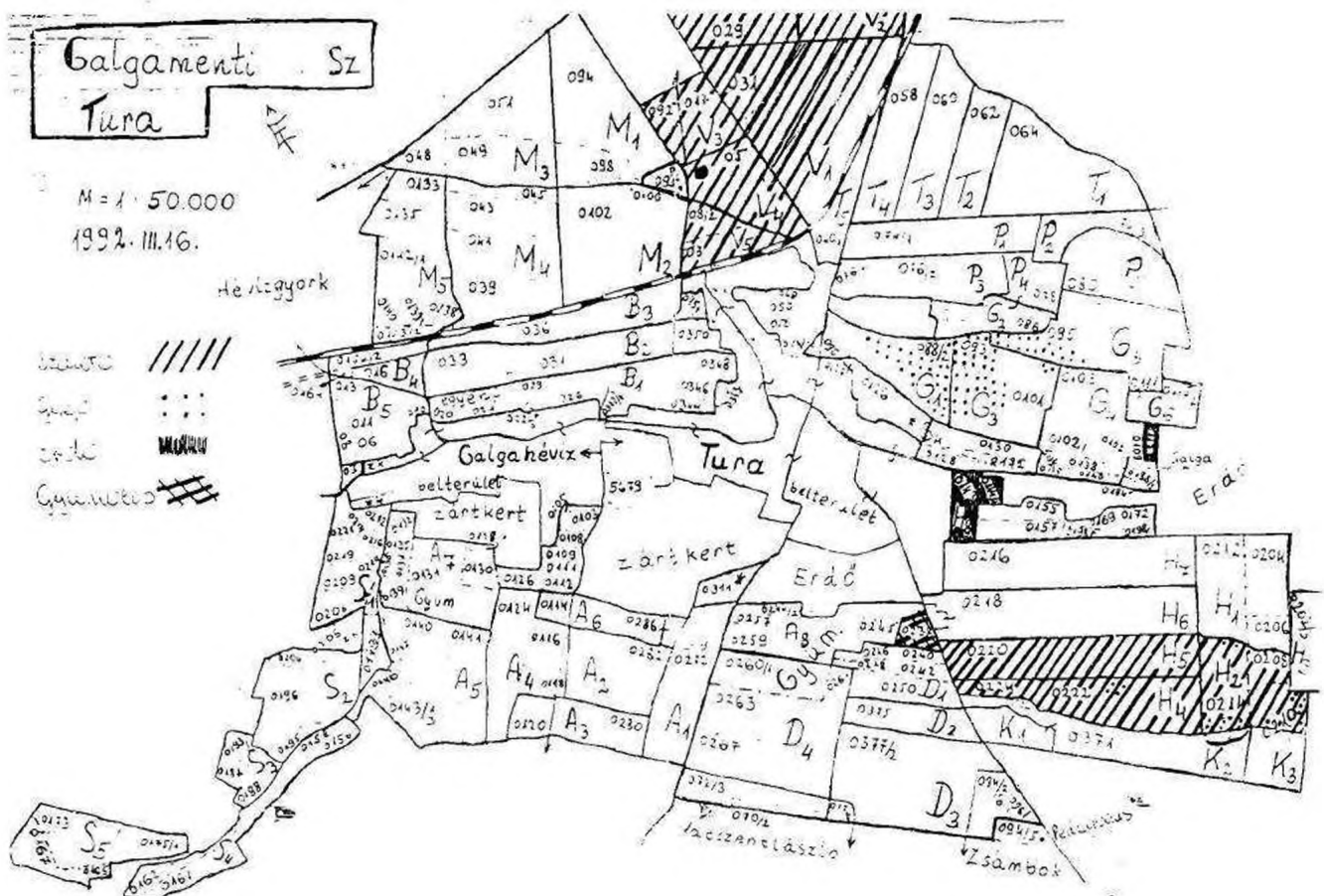
1. Az árverés helye: Tura, Művelődési Ház
2. Az árverés ideje: 1994. január 10. 10 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Tábla-szám	Helyrajzi szám	Terület	Művelési ág	AK érték	Korl. int.
Tura		026-ből	15 ha 0000 m ²	szántó	490,00	

Továbbá tájékoztatjuk az érdeklődőket arról, hogy a szokáshoz híven az árverést megelőzően a Művelődési Házban (1994. január első napjaiban) tájékoztató előadásra kerül sor.

Tura, 1993. december 3.

Seresné Kókai Ilona
ig. ea.

ISKOLAI HÍREK

Tantestületi értekezlet volt az iskolában november 15-én. Az új közoktatási törvény fejezeteinek és mellékleteinek tartalmával ismerkedtek a pedagógusok. Jelen volt az értekezleten Tóth István polgármester és Kis András az Oktatási Bizottság tagja is.

* * *

Megújul az iskolai házirend is. A felrészített házirend - melynek kialakításához a Diákönkormányzat képviselői is hozzájárultak véleményükkel - rövidesen kihirdetésre kerül a tanuló körében.

* * *

Pályaválasztási szülői értekezletet tartottunk november 22-én, melyen a leginkább érdekeltek - 8. osztályos tanulóink - is részt vehettek. A környező iskolák vezetői, képviselői bemutatták saját intézményüket, majd válaszoltak a feltett kérdésekre. Frajna Miklós igazgató és Hajdú Vendel gyakorlati oktatás vezető tanár jött el az Aszódi Gimnáziumból, Tóth József mutatta be a Gödöllői Madách Imre Szakközép, illetve Szakmunkásiskolát, és Meleg András ismertette (videofilm segítségével is) a Mechwart András Vasútközlekedési Szakközép, Szakmunkásképző Iskola és Gimnázium lehetőségeit. Néhány középiskola nem tudott részt venni a szülői értekezleten, de részletes frásos ismertetőt küldött. A hatvani iskolák nem reagáltak meghívásunkra.

* * *

Térségi Oktatási Szövetség létrehozásának gondolatával foglalkozik az aszódi gimnázium iskolaszéke. A környék polgármesterei és az általános iskolák igazgatói elemezték az esetleg megalakuló szövetség elnöveit. A beszélgetés az aszódi gimnáziumban volt november 24-én.

* * *

November 25-én is tanítás nélküli munkanap volt az iskolában. A születőben lévő Kollektív Szerződés pontjainak megbeszélése történt. Az értekezletet Kardoss Imre a PSZ, illetve Seszták Sándor a PDSZ helyi ügyvivője irányította.

* * *

Műveltségi vetélkedő volt november 26-án a Gödöllői Erkel Ferenc Általános Iskolában. Háromtagú csapatunk - Tóth S. Diána 8.d., Zágoni-Szabó Éva 7.c., és Jónás Sándor 7.c. - 5. helyezést ért el a versenyen. A tanulók igazgatói dicséretet kaptak.

* * *

Több, mint 70 résztvevő: szülő, pedagógus és önkormányzati képviselő hallgatta végig azt az előadást, melyen Gál Ferenc a Budapesti Általános Iskolák Igazgatói Kollégiumának elnöke beszélt az iskolaszék létrehozásakor feltétlen figyelmet igénylő összefüggésekről és a jól működő iskolaszék tulajdonságairól. Az előadás a Művelődési Házban volt, november 29-én. Most kezdődött el a 9 tagú előkészítő bizottság konkrét munkája: a jelöltlista összeállítása, majd a szavazások lebonyolítása.

* * *

Minden tanuló, minden tankönyvének árát az önkormányzat finanszírozta az idei tanévben is. A több mint 1.000.000.- Ft-os kiadáshoz a Művelődési és Közoktatási Minisztérium 244.000.- Ft-tal járul hozzá. A tankönyvárak az előző évhez képest több mint kétszeresére nőttek...

A tankönyvpiacra tapasztalható piac-harc és a bőség zavara komoly szakmai problémát jelent tanítóknak, tanároknak.

* * *

Az önkormányzat ebben az évben is kedveskedik ajándékkal a 826 általános iskolás, illetve szakiskolás tanulóknak. Az ajándékot az osztályfőnökök adják át a téli szünet előtti utolsó tanítási napon: december 17-én.

* * *

A téli szünet utáni első tanítási nap: 1994. január 3. (hétfő)

Erdélyi Ágnes

RÖVID HÍREK

Az elmúlt évek hagyományaihoz híven, karácsony előtt, ministránsokból, cserkészkből álló betlehemes csoportok az előre bejelentett címeken előadják megszokott, az unnepre ráhangoló egyszerű betlehemes játékokat. Csak oda mennek, ahol várják őket. Ezért kérjük, hogy aki igényt tart szereplésükre és szeretné, ha családjában is eljátszanák gyermekeink Jézus születésének történetét, úgy időben jelezze azt.

Előjegyzést lehet kérni minden szentmise után a Lukács István harangozónál. Betlehemesek december 18-19-én a délutáni óráktól kezdik meg "házalásukat". Kérjük fogadják őket olyan szeretettel, mint amilyen szeretettel ők vezetik egyszerű szolgálataikat.

* * *

Karácsonyi zenés pásztorjáték lesz a cserkészek és az ifihittanosok előadásában december 24-én 16.30 órakor (fél ótkor) templomunkban, majd Karácsony másnapján, december 26-án a Művelődési Házban 17 órakor "Századok Karácsonya" címmel. A második előadáson önkéntes belépődíj lesz, amellyel az adakozók a cserkészcsapatot segítik, támogatják. Becsüljük meg fáradozásukat. Minél nagyobb számban vegyünk részt ünnepi műsorukon.

* * *

December 20-án 16 órakor a Művelődési Házban a Kaszap István cserkészcsapat vers, ének és prózamonódi versenyt rendez advent és a karácsony témakörében.

Az órsók egyenként mérik össze irodalmi, ének-zenei tudásukat. A pedagógusokból álló szakavatott zsűri dönti el melyik órsó volt a legfelkészültebb, rátermettebb. A vetélkedőt bárki megtekintheti.

Arany lakodalm

Az idén is két házaspár ünnepelte az 50 éves házassági évfordulóját a turai Nyugdíjas Klubban.

Az ünnepeltek:

Kajtor András és Rácz Erzsébet,

Hubert Miklós és Varjú Mária voltak.

A nagy eseményre a Művelődési Ház kistermében gyűltünk össze. A Mosoly együttes majd minden tagja megjelent. Nagyon jól szórakoztunk, jól éreztük magunkat.

Az ünnepelteknek utólag is még sok boldog évet kívánok a magam és a Mosoly együttes nevében

Lukács Józsefné

November 14-én, vasárnap a 10 órai szentmisén üjtötták meg fogadalmukat a 25 és 50 éves házasságot kötött párok.

* * *

Igen értékes könyvvel gyarapodott a Községi Könyvtár, Barassay Katalin művészettörténésznek a turai Schossberger kastélyról írt diplomamunkájával.

* * *

Lapzárta után érkezett:

1993. december 11-én este, nyolc óra körül - eddig még tisztázatlan okokból - tűz ütött ki a Puskin tér 20. számú házban. Környékbeli polgárok a lakás időskorú tulajdonosa segítségére siettek és így sikerült megfékezni a lángokat.

Meg kell említeni Pápai György, Hóka Antal és Benkó István nevét, akiknek leginkább köszönhető (s ezt a tűzoltók is megerősítették), hogy nem történt tragédia és a tűz nem terjedt át a többi házra.

Sára András

A Turai Hírlap vásárlási helyei:

Nagyközségi Könyvtár, Posta, Takarékszövetkezet, Pótló divatár (Piac tér), Vasútállomás Újságos PAVILON, Pékség (Vácszentlászlói út), Sláger ABC (Zsámboki út), Éliás Zoltán T., Petőfi tér 7.

TURAI HÍRLAP - Közéleti Havilap - III. évfolyam 12. szám

Kiadja a Turai Polgármesteri Hivatal

Felelős kiadó: Tóth István polgármester

Nytsz.: B/BHF/567/P/91.

Szerkesztőbizottság: Erdélyi Ágnes, Kálna Tibor, Kóles Mihály

Sára Mihály

Felelős szerkesztő: Kuti József

Levél cím: Polgármesteri Hivatal, 2194. Tura

Készült: 600 példányban a RO-LA Kft. nyomda üzemében Valkón

Felelős vezető: Rózsavölgyi Sándor

Szedés, tördelés: Jandura István Gödöllői Éva u. 11.